

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

**Факультет економіки та управління
Кафедра національної економіки та публічного управління**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	Публічне управління та адміністрування
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	28 Публічне управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	281 Публічне управління та адміністрування

Форма навчання: **очна (денна)**

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «Управління публічними фінансами територіальних громад (на прикладі Вишневої міської територіальної громади Бучанського району Київської області)»

здобувача **Чижа Ігоря Васильовича**

Науковий керівник: *д.держ.упр., проф. Карлова В.В.*

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: *д.держ.упр., проф. Карпенко О.В.*

Київ 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

**Факультет економіки та управління
Кафедра національної економіки та публічного управління**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Публічне управління
та адміністрування
28 Публічне управління
та адміністрування
281 Публічне управління
та адміністрування

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

Н.В. Федірко

2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

О.В. Карпенко

2024 р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Чижу Ігорю Васильовичу

очної (денної) форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

**на тему «Управління публічними фінансами територіальних громад (на прикладі
Вишневої міської територіальної громади Бучанського району Київської області)»**

Тему затверджено наказом ректора Університету від 26.02.2024 р. №423-ст

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених, відображених в наукових статтях та монографічних виданнях, в яких досліджувалися проблеми управління публічними фінансами територіальних громад.

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

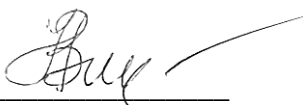
Розділ 1	Теоретичні основи управління публічними фінансами територіальних громад
Розділ 2	Сучасний стан та особливості управління публічними фінансами територіальної громади (на прикладі Вишневої міської територіальної громади)
Розділ 3	Напрями удосконалення управління публічними фінансами Вишневої міської територіальної громади

Об'єкт дослідження:	Управління публічними фінансами територіальних громад в Україні
Предмет дослідження:	Управління публічними фінансами територіальних громад (на прикладі Вишневої міської територіальної громади Бучанського району Київської області)
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Визначити сутність, зміст та особливості управління публічними фінансами територіальних громад, проаналізувати сучасний стан та напрями удосконалення управління публічними фінансами

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	<ol style="list-style-type: none">1. Визначити сутність публічних фінансів та основні принципи управління публічними фінансами.2. Розкрити роль та місце публічних фінансів територіальних громад в системі публічних фінансів України.
У розділі 2	<ol style="list-style-type: none">1. Проаналізувати економічну спроможність, доходи та видатки бюджету Вишневої міської територіальної громади.2. Проаналізувати сучасний стан управління публічними фінансами Вишневої міської територіальної громади.
У розділі 3	<ol style="list-style-type: none">1. Визначити напрями удосконалення управління публічними фінансами територіальної громади.2. Розробити рекомендації щодо оптимізації бюджету та використання бюджетних коштів територіальної громади в умовах воєнного стану.

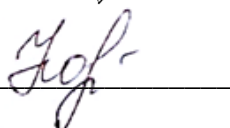
**Завдання підготував
науковий керівник**

В.В. Карлова

«28» лютого 2024 р.

**Завдання одержав
здобувач**

І.В. Чиж

«28» лютого 2024 р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 67 сторінок, 7 таблиць, 8 рисунків, список використаних джерел із 41 найменування, 2 додатки.

«Управління публічними фінансами територіальних громад (на прикладі Вишневої міської територіальної громади Бучанського району Київської області)»

Об'єкт дослідження – управління публічними фінансами територіальних громад в Україні.

Предмет дослідження – управління публічними фінансами територіальних громад (на прикладі Вишневої міської територіальної громади Бучанського району Київської області).

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – визначити сутність, зміст та особливості управління публічними фінансами територіальних громад, проаналізувати сучасний стан та напрями удосконалення управління публічними фінансами.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі *завдання*:

- визначити сутність публічних фінансів та основні принципи управління публічними фінансами;
- розкрити роль та місце публічних фінансів територіальних громад в системі публічних фінансів України;
- проаналізувати економічну спроможність, доходи та видатки бюджету Вишневої міської територіальної громади;
- проаналізувати сучасний стан управління публічними фінансами Вишневої міської територіальної громади;
- визначити напрями удосконалення управління публічними фінансами територіальної громади;
- розробити рекомендації щодо оптимізації бюджету та використання бюджетних коштів територіальної громади в умовах воєнного стану.

Практичне значення отриманих результатів: полягає в тому, що висновки щодо удосконалення управління публічними фінансами в територіальних громадах можуть бути використані безпосередньо органами місцевого самоврядування для забезпечення ефективності управління публічними фінансами в територіальних громадах.

Розроблені пропозиції можуть бути використані в практичній діяльності структурними підрозділами органів місцевого самоврядування, що здійснюють управління фінансами в територіальних громадах.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2024.

Рік захисту роботи 2024.

Ключові слова: публічні фінанси, управління фінансів, територіальна громада, місцеве самоврядування.

ВІДГУК

про кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету економіки та управління освітньо-професійної програми «Публічне
управління та адміністрування»

ЧИЖА Ігоря Васильовича

на тему «Управління публічними фінансами територіальних громад (на прикладі Вишневої
міської територіальної громади Бучанського району Київської області)»

1. *Актуальність теми дослідження* не викликає сумнівів.. Створення сприятливих умов для інвестицій, розвиток малого та середнього бізнесу, стимуляція створення робочих місць та забезпечення доходів місцевих мешканців є вирішальними для забезпечення фінансової незалежності громад. Для досягнення цієї мети, особливо в умовах воєнної агресії російської федерації проти України і запровадженням воєнного стану в нашій державі, необхідно направити зусилля на розвиток економічного потенціалу громад, знаходження нових джерел доходів та оптимальне використання існуючих ресурсів, що підвищує актуальність проблеми управління публічними фінансами громади.

2. *Позитивними рисами кваліфікаційної роботи* є ґрунтовний аналіз праць вітчизняних і зарубіжних дослідників, що дало змогу з'ясувати сутність публічних фінансів та визначити основні принципи управління публічними фінансами, вивчити роль та місце публічних фінансів територіальних громад в системі публічних фінансів України. У роботі проаналізовано економічну спроможність, доходи та видатки бюджету, сучасний стан управління публічними фінансами територіальної громади (на прикладі Вишневої міської територіальної громади Бучанського району Київської області), що дає змогу зрозуміти позитивні сторони і проблемні аспекти управління публічними фінансами територіальної громади. Автор визначив напрями удосконалення управління публічними фінансами територіальної громади в сучасних умовах.

3. До *самостійних розробок автора* можна віднести розроблені рекомендації щодо оптимізації бюджету та використання бюджетних коштів територіальної громади в умовах воєнного стану.

4. *Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій* підтверджується тим, що розроблені автором висновки і пропозиції щодо удосконалення управління публічними фінансами в територіальних громадах можуть бути використані безпосередньо органами місцевого самоврядування для забезпечення ефективності управління публічними фінансами в територіальних громадах, в практичній діяльності структурними підрозділами органів місцевого самоврядування, що здійснюють управління фінансами в територіальних громадах.

5. *Наявність недоліків.* Роботу оформлено відповідно до встановлених вимог. Ілюстративний матеріал відображає основні положення дослідження. Основні результати подано в логічній послідовності.

6. *Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК.* Кваліфікаційна бакалаврська робота в цілому відповідає вимогам, поставлені завдання виконано на високому рівні. Робота рекомендується до захисту з оцінкою «відмінно».

Науковий керівник
д.держ.упр., професор,
професор кафедри національної економіки
та публічного управління

В.В. Карлова

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	7
1.1. Сутність публічних фінансів та основні принципи управління публічними фінансами	7
1.2. Роль та місце публічних фінансів територіальних громад в системі публічних фінансів України	16
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ (НА ПРИКЛАДІ ВИШНЕВОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ)	25
2.1. Аналіз економічної спроможності, доходів та видатків бюджету Вишневої міської територіальної громади	25
2.2. Сучасний стан управління публічними фінансами Вишневої міської територіальної громади	42
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ ВИШНЕВОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	48
3.1. Розробка стратегії удосконалення управління публічними фінансами та визначення основних напрямків оптимізації бюджету громади	48
3.2. Запровадження заходів щодо підвищення ефективності використання бюджетних коштів в умовах воєнного стану	53
ВИСНОВКИ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64

ВСТУП

Актуальність дослідження. Фінансова децентралізація значно вплинула на автономію місцевих бюджетів від центрального державного фонду, відкриваючи перспективи для розвитку регіонів через проєкти, що задовольняють місцеві потреби. Втім, життєздатність територіальних громад в основному залежить від їх економічного стану. З початком воєнної агресії російської федерації проти України і запровадженням воєнного стану в нашій державі з лютого 2022 р. кардинально змінилися умови функціонування суспільства, впливаючи на подальший розвиток громад.

Ці зміни породили нові виклики та завдання для місцевих громад. Знайти методи адаптації до нових реалій, розробити стратегії для стійкого розвитку та економічної стабільності стає пріоритетом. Виконання конкретних проєктів та ініціатив, які б сприяли підтримці та розвитку регіонів, набуває особливої ваги. Активізація залучення інвестицій, розвиток підприємництва, підтримка соціальних програм і ініціатив стають ключовими для подальшого прогресу територіальних громад. Створення сприятливих умов для інвестицій, розвиток малого та середнього бізнесу, стимуляція створення робочих місць та забезпечення доходів місцевих мешканців є вирішальними для забезпечення фінансової незалежності громад. Тому, для досягнення цієї мети, необхідно направити зусилля на розвиток економічного потенціалу громад, знаходження нових джерел доходів та оптимальне використання існуючих ресурсів, що підвищує актуальність проблеми управління публічними фінансами громади.

Місцеві фінанси мають ключове значення для суспільства, слугуючи як основа економічних відносин на рівні адміністративно-територіальних одиниць і основний інструмент для реалізації політики соціально-економічного розвитку. З процесом децентралізації місцеві фінанси пройшли трансформацію, що привело до створення специфічної сфери фінансів територіальних громад. Це стало результатом масштабного впровадження реформ у сфері місцевого самоврядування та організації територіальної влади, а їхнє подальше

функціонування залежить від ефективного управління фінансами, заснованого на глибоких теоретичних та методологічних дослідженнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню управління публічними фінансами територіальних громад присвятили свої публікації науковці: Бондарук Т.Г. [2], Венгер В.В. [3], Возняк Г.В. [4;5], Гринчишин І.М. [8], Кириленко О.П. [15], Луніна І.О. [20], Опарін В.М. [25], Романенко О.Р. [35], Цимбалюк І.О. [40], Юрій С.І. [41].

Незважаючи на великий обсяг наукових робіт з цієї тематики, існує практична потреба в удосконаленні управління публічними фінансами громад, що сприяє зміцненню їх фінансової самодостатності в сучасних умовах, що підтверджує необхідність подальших досліджень у цій сфері.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є визначення сутності, змісту та особливостей управління публічними фінансами територіальних громад, його сучасного стану та напрямів удосконалення на прикладі Вишневої міської територіальної громади Бучанського району Київської області.

Враховуючи вказану мету дослідження, сформульовано наступні *завдання*:

- визначити сутність публічних фінансів та основні принципи управління публічними фінансами;
- розкрити роль та місце публічних фінансів територіальних громад в системі публічних фінансів України;
- проаналізувати економічну спроможність, доходи та видатки бюджету Вишневої міської територіальної громади;
- проаналізувати сучасний стан управління публічними фінансами Вишневої міської територіальної громади;
- визначити напрями удосконалення управління публічними фінансами територіальної громади;
- розробити рекомендації щодо оптимізації бюджету та використання бюджетних коштів територіальної громади в умовах воєнного стану.

Об'єкт дослідження – управління публічними фінансами територіальних громад в Україні.

Предмет дослідження – управління публічними фінансами територіальних громад на прикладі Вишневої міської територіальної громади Бучанського району Київської області

Методи дослідження. Теоретико-методологічна основа цього дослідження включає літературу з питань управління публічними фінансами територій. Для аналізу, теоретичного узагальнення та формування висновків використано абстрактно-логічний метод, що дозволяє ретельно оцінювати фахову літературу. Метод декомпозиції застосовано для деталізації цілей та завдань дослідження. Аналіз та синтез використані для вивчення стану управління публічними фінансами територіальних громад в Україні.

Теоретична та методична значущість отриманих результатів. Дослідження висвітлює теоретичні, методичні та практичні аспекти управління публічними фінансами територіальної громади. Робота охоплює аналіз сучасного стану та особливостей управління публічними фінансами, виявлення напрямків його удосконалення, визначення напрямів оптимізації бюджету та використання бюджетних коштів територіальної громади в умовах воєнного стану.

Практичне значення отриманих результатів: полягає в тому, що висновки щодо удосконалення управління публічними фінансами в територіальних громадах можуть бути використані безпосередньо органами місцевого самоврядування для забезпечення ефективності управління публічними фінансами в територіальних громадах. Розроблені пропозиції можуть бути використані в практичній діяльності структурними підрозділами органів місцевого самоврядування, що здійснюють управління фінансами в територіальних громадах.

Інформаційна база дослідження складається з офіційних даних Державної служби статистики України, Міністерства економіки, а також актуальних наукових досліджень та публікацій з вивченої теми.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

У першому розділі досліджено теоретичні основи управління публічними фінансами територіальних громад.

У другому розділі здійснено аналіз сучасного стану та особливостей управління публічними фінансами територіальних громади на прикладі Вишневої міської територіальної громади.

У третьому розділі запропоновано напрями удосконалення управління публічними фінансами Вишневої міської територіальної громади.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

1.1. Сутність публічних фінансів та основні принципи управління публічними фінансами

У сучасному світі публічні фінанси займають ключову роль у фінансово-економічних системах багатьох країн. В Україні, зокрема, понад 40% валового внутрішнього продукту припадає на долю публічних фінансів. Ці кошти критично важливі для виконання основних державних функцій, таких як забезпечення територіальної цілісності, правопорядку, охорони здоров'я, фінансування освіти, пенсійного забезпечення, соціального захисту, розвитку інфраструктури та охорони навколишнього середовища.

На даному етапі розвитку української економіки формування ефективної системи публічних фінансів стає одним із пріоритетних завдань. Це вимагає розробки комплексної концепції становлення, розвитку та удосконалення публічних фінансів України [10, с. 60].

Останні дослідження та публікації показують, що серед економістів ще не сформувалася єдина думка щодо визначення сутності та складових публічних фінансів, що свідчить про потребу подальших досліджень у цій сфері (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Визначення категорії «публічні фінанси»

Автор, джерело	Визначення
Л.К. Воронова [11, с. 10]	«публічні фінанси – це сформовані фінансовими відносинами грошові фонди, які необхідні для існування публічних органів і фінансування покладених на них функцій»
І.О. Луніна та Т.Г. Бондарук [24, с. 24]	“сукупність економічних відносин щодо формування доходів і здійснення витрат, спрямованих на виконання функцій органів загального державного управління на центральному, регіональному та місцевому рівнях”

А.А. Нечай [27]	“публічні фінанси – це суспільні відносини, які пов’язані із задоволенням усіх видів публічного інтересу та виникають у процесі утворення, управління, розподілу (перерозподілу) та використання фондів коштів держави, місцевого самоврядування та фондів коштів, за рахунок яких задовольняються суспільні інтереси, визнані “державою або органами місцевого самоврядування, незалежно від форми власності таких фондів.
-----------------	---

Джерело: розроблено автором на основі [11;24;27]

Значущість публічних фінансів в аспекті публічного управління визначається кількома авторами як фінансове забезпечення різних рівнів влади, що займаються виконанням державних функцій, розподілених між різними органами загального державного управління. І.О. Луніна та Т.Г. Бондарук акцентують на необхідності розділяти фінансування та діяльність органів загального державного управління від фінансів та діяльності підприємств державної або комунальної власності, мотивуючи це відмінністю у функціях і правовому статусі [20, с. 24].

Однак, цей підхід може виключати з уваги деякі важливі економічні функції держави, такі як забезпечення суспільними благами, які не представляють комерційної цінності для приватного сектору, але є невід’ємними для суспільства і тому виконуються спеціалізованими структурами з окремими бюджетами.

Альтернативний підхід пропонує А.А. Нечай, яка визначає публічні фінанси на основі характеристик публічності в суспільних відносинах та праві. Цей підхід дозволяє більш повно відображати суть публічних фінансів, враховуючи специфіку взаємодії держави і економіки в сучасних умовах.

А.А. Нечай у своїх роботах детально розглядає характеристики публічності суспільних відносин, що включають:

– відносини, що виникають з об’єктами в державній або комунальній (муніципальній) власності, а також у власності громадських об’єднань або юридичних осіб, створених за законодавством країни для виконання загальнодержавних обов’язкових соціальних програм;

- відносини, пов'язані з реалізацією публічного інтересу, зокрема державного, територіального чи суспільного, визнаного державою або органами місцевого самоврядування;
- відносини, які виникають для задоволення потреб держави, її адміністративно-територіальних одиниць чи суспільства в цілому;
- відносини, що стосуються адаптації матеріального носія (об'єкта) для спільного використання всіма членами суспільства або певною групою;
- відносини, регульовані через владні приписи, встановлені державою чи органами місцевого самоврядування [23].

Ці ознаки дозволяють глибше зрозуміти структуру та функціонування публічних фінансів, акцентуючи на їх зв'язку з широким спектром суспільних відносин та інтересів.

Відповідно до думки А.А. Нечай, широке тлумачення публічності допомагає деталізувати склад публічних фінансів, включаючи не тільки бюджетну систему, але й ширший спектр фінансових відносин. Так, Т.Ф. Куценко вносить важливий вклад у розуміння публічних фінансів, розширюючи їх дефініцію за рахунок включення не лише традиційних бюджетних систем та цільових фондів, а й фінансів державних та комунальних підприємств, діяльності в рамках державно-приватного партнерства, а також операцій фінансових корпорацій державних та місцевих органів влади на внутрішніх та міжнародних ринках [19, с. 85].

Це розширене трактування підтримує і С.А. Дяченко, яка стверджує, що розгляд публічних фінансів як сукупності державних і місцевих фінансів, що об'єднують державну та комунальну форми власності, корелює з глобальними тенденціями та розвитком міжнародного фінансового мислення [10, с. 62]. Таке поглиблене визначення дозволяє краще зрозуміти механізми публічних фінансів і їхнє значення у сучасних економічних системах, підкреслюючи важливість інтеграції та взаємодії між різними формами власності і видами фінансової діяльності на рівні держави.

Підтвердженням розширеного підходу до розуміння сутності та складу публічних фінансів може слугувати методика складання статистики фінансів публічних установ, рекомендована МВФ. Це дає змогу доповнити склад публічних фінансів у вузькому значенні (центральный, місцеві бюджети, державні позабюджетні фонди) фінансами публічних установ.

Відповідно до методики, запропонованої у Посібнику Міжнародного валютного фонду 2001 р., під час складання статистики фінансів публічних установ, підприємств та організацій може бути доречним для цілей аналізу поєднання їх у різні групи публічного сектору. Найчастіше розглядають такі чотири групи публічних установ, підприємств та організацій:

- нефінансові публічні корпорації – усі нефінансові установи, підприємства чи організації, які є резидентами та контролюються сектором державного та місцевого управління;

- фінансові публічні корпорації, крім грошово-кредитних – усі фінансові установи, підприємства чи організації, які є резидентами та контролюються сектором державного та місцевого управління за винятком центрального банку та інших державних депозитних установ (організацій);

- грошово-кредитні публічні корпорації, крім центрального банку – всі депозитні підприємства-резиденти, за винятком центрального банку, що контролюються сектором державного та місцевого управління;

- центральний банк країни [33, с. 133].

Розширений підхід до публічних фінансів, який охоплює широкий спектр економічних відносин і ресурсів, отримав законодавче втілення в Україні через Закон "Про відкритість використання публічних коштів". Цей закон включає в склад публічних фінансів такі ключові елементи:

- кошти державного бюджету України та місцеві бюджети, що становлять основу публічного фінансування;

- кредитні ресурси, які забезпечені через державні та місцеві гарантії, що вказує на роль держави як гаранта фінансової стабільності;

- ресурси Національного банку та інших державних банків, які виконують критичні функції у фінансовій системі країни;

- кошти державних цільових фондів, Пенсійного фонду, а також фондів загальнообов'язкового соціального страхування, що підтримують соціальну стабільність;

- ресурси, отримані від господарської діяльності суб'єктів господарювання державної та комунальної власності, що підкреслює їх важливість у формуванні загальної економічної картини держави [31].

Такий комплексний підхід до визначення та управління публічними фінансами спрямований на забезпечення прозорості та ефективності у використанні державних ресурсів, а також на стимулювання розвитку економіки країни.

На основі узагальнення наведених підходів до розуміння сутності та структури публічних фінансів приходимо до такого визначення даного поняття.

Публічні фінанси – це суспільні відносини, які пов'язані з фінансовим забезпеченням усіх видів публічних потреб та інтересів і які реалізуються через бюджетну систему, позабюджетні цільові фонди, фінанси підприємств державної та комунальної форм власності, фінансових та нефінансових публічних корпорацій, підприємств у рамках державно-приватного партнерства [33, с. 134].

Публічні фінанси охоплюють широке коло відносин, хоча б однією зі сторін яких є фонди публічних фінансових ресурсів, джерелом утворення яких є бюджетні кошти або інші публічні джерела (збори, платежі, відрахування), а напрямом використання – задоволення суспільних потреб.

Управління публічними фінансами – це галузь управлінської діяльності, що здійснюється суб'єктами публічної адміністрації із використанням особливих засобів і методів через наявну систему управлінських і фінансових відносин. Управління публічними фінансами має відповідні характеристики:

- міжгалузевий характер;

- загальнодержавний характер (охоплює всі сфери життя суспільства);

– метою є забезпечення цілісності та стійкості функціонування фінансової системи;

– підзаконна діяльність;

– є активною та цілеспрямованою;

– здійснюється суб'єктами публічної адміністрації у галузі фінансів;

– безпосереднім об'єктом є галузь фінансів у сфері економіки;

– пронизує усі сфери та галузі публічного управління;

– має організуючий зміст;

– особливий порядок реалізації, носить імперативний характер;

– здійснюється повсякденно та безперервно, поділяється на відповідні стадії, періоди, процедури;

– має юридично-владний або розпорядчий характер;

– його захищають різні публічно-владні інститути [33, с. 135].

На підставі аналізу наукових підходів до визначення ознак, властивостей та характеристик управління публічними фінансами виділено чотири групи підходів до визначення досліджуваного поняття: по-перше, науковці розглядають його як економічну категорію; по-друге, науковці розглядають поняття як фінансово-правову категорію; по-третє, досліджують як складне багатоманітне явище, що має дві складові – публічно-правову та фінансово-правову; по-четверте, термін використовується для характеристики конкретних повноважень суб'єктів публічної адміністрації.

Сучасне управління публічними фінансами базується на принципах належного врядування, які є основою багатьох підходів у цій галузі. Програма розвитку ООН виділяє кілька ключових принципів, які є особливо важливими для фінансової політики як на державному, так і на місцевому рівнях.

1. Принцип участі – активна участь громадян в управлінні публічними фінансами є вирішальною для успіху врядування. Це включає розвиток інститутів представницької демократії та громадянського суспільства, що дозволяє громадянам розробляти, ухвалювати та контролювати фінансові рішення.

2. *Принцип прозорості* – процеси ухвалення і впровадження фінансових рішень мають відбуватися відкрито, відповідно до законодавчих процедур, доступних для ознайомлення всім членам суспільства, а інформація про ці рішення має бути доступна і зрозуміла.

3. *Принцип орієнтації на консенсус* – важливість досягнення узгодження різних інтересів у суспільстві щодо фінансових рішень, що включають розподіл ресурсів та соціальні стандарти.

4. *Принцип рівності та урахування інтересів* – всі фінансові рішення мають враховувати інтереси різних груп суспільства, спрямовуватися на підвищення загального добробуту.

5. *Принцип ефективності та результативності* – управління публічними фінансами повинно вести до досягнення результатів, що задовольняють суспільні потреби з оптимальним використанням ресурсів.

6. *Принцип відповідальності та підзвітності* – усі інститути, що управляють публічними фінансами, мають бути взаємопов'язані у системі відповідальності та підзвітності перед громадянами та іншими інститутами влади [10, с. 61].

Такі принципи формують основу для здорового фінансового управління, що враховує потреби суспільства та забезпечує стабільний розвиток.

У європейській практиці принципи належного врядування публічних фінансів мають декілька основних напрямків, які важливі для ефективного управління державними ресурсами, зокрема:

1. *обмеження видатків* – видатки на публічні послуги не повинні перевищувати їх вартість і мають бути збалансовані таким чином, щоб не скорочувати ринковий попит, особливо у сферах, що вважаються критично важливими для суспільства;

2. *обачне управління ресурсами* – управління публічними фінансами включає ретельне ведення контрактів, використання кредитних ресурсів, оцінку доходів та запасів, а також управління виключними доходами з особливою увагою до прозорості і обачності [4];

3. *довгострокове бюджетування* – бюджети мають формуватися на основі довгострокових планів (на кілька років наперед) із залученням громадськості для забезпечення їх відповідності до суспільних потреб;

4. *управління ризиками* – належне оцінювання та управління ризиками є ключовим для уникнення фінансових втрат. Це включає публікацію консолідованої звітності з публічних фінансів і реалістичний розподіл ризиків, особливо у випадках публічно-приватного партнерства;

5. *міжмуніципальна солідарність* – фінансова діяльність на місцевому рівні має базуватися на принципах солідарності між муніципалітетами, справедливого розподілу тягарів і вигід, та зниження ризиків, що сприяє збереженню фінансової стабільності на місцевому рівні.

Дані принципи створюють міцну основу для забезпечення стабільності, прозорості та відповідальності у фінансовій діяльності на всіх рівнях управління, сприяючи розвитку ефективного громадського управління.

На сьогодні та під час післявоєнного відновлення, принцип субсидіарності, який зазвичай зобов'язує місцеві громади відповідати за певні функції та витрати, стикається зі значними обмеженнями. Це пов'язано з тим, що місцеві громади не в змозі самостійно нести тягар видатків на такі критично важливі потреби, як територіальна оборона, цивільний захист, відновлення інфраструктури, а також соціальне забезпечення постраждалих осіб. Це вимагає від центрального уряду більш активної ролі та забезпечення необхідних ресурсів.

Міжмуніципальне співробітництво може виступати як важливий інструмент в рамках підтримки внутрішньо переміщених осіб, проте наразі таке співробітництво в Україні не розглядається як основоположний принцип функціонування бюджетної системи. Це призводить до «розриву» між локальними потребами таких осіб та централізованим розподілом фінансових ресурсів, що негативно впливає на якість наданих публічних послуг та обсяг фінансування [9].

Принцип збалансованості є вирішальним у цих умовах. Він передбачає, що обсяг бюджетних витрат, як на рівні центрального уряду, так і місцевого

самоврядування, різко зростає під час війни та післявоєнного відновлення. Одночасно, доходна база бюджету стає обмеженою через економічні збитки від війни, анексії чи окупації. Така ситуація створює додаткові виклики для дотримання соціальних стандартів, особливо коли збільшуються витрати на військові потреби, які не є характерними для мирного часу.

Таким чином, управління публічними фінансами в умовах війни вимагає гнучкості, адаптивності та пошуку нових підходів для забезпечення фінансової стійкості та ефективної відповіді на критичні виклики.

У військовий час та під час післявоєнного відновлення особливості реалізації принципів управління публічними фінансами набувають специфічних характеристик, які вимагають адаптації до умов обмеженості ресурсів та високої невизначеності:

Адаптація фінансування оборони та соціальних потреб: Витрати на оборону і соціальні потреби часто залучають джерела з меж бюджетних коштів, такі як державно-приватне партнерство, волонтерство, краудфандинг для забезпечення військових потреб, і благодійність для соціальної допомоги. Це ставить під сумнів можливість точного вимірювання доходів і витрат, які традиційно мають фінансуватися через бюджет.

Принципи обачності та цільового використання коштів: Раціональне фінансування вимагає особливої уваги до цільового характеру витрат, що є важливим для забезпечення обмежених ресурсів в умовах війни. Принципи прозорості і публічності зазнають обмежень через потребу в збереженні конфіденційності оборонних витрат зі стратегічних міркувань.

Управління ризиками та ефективність: Під час конфлікту важко забезпечити високу ефективність і результативність фінансових витрат, оскільки стандарти соціального забезпечення і адміністративні послуги можуть суттєво змінюватися. Контроль і підзвітність витрат залишаються ключовими, але їх реалізація ускладнена через зміни у керованості ситуації.

Ці специфічні положення вимагають глибокого переосмислення традиційних підходів до бюджетування та фінансового управління в умовах

кризи. Держава та місцеві органи влади повинні знайти баланс між забезпеченням необхідного фінансування для безпосередніх потреб і плануванням довгострокових заходів для відновлення, враховуючи обмежені ресурси і високу невизначеність ситуації [4, с. 12].

Не дивлячись на те, що Україна відчуває потужну фінансову підтримку з боку зарубіжних партнерів, що в значній мірі дозволяє долати труднощі в умовах воєнного стану, необхідно застосовувати сучасні підходи до управління публічними фінансами територіальних громад.

1.2. Роль та місце публічних фінансів територіальних громад в системі публічних фінансів України

Формування основних концептуальних засад фінансів територіальних громад (ТГ) базується на глибокому науковому аналізі структуризації їх елементів і визначенні їхньої ролі у фінансовій системі держави. Відповідно до думки В. Опаріна, розуміння фінансів вимагає відповіді на здавалося б просте, але насправді складне питання про їхню сутність і компоненти: "...визначаючи фінанси, як і будь-яке інше явище, необхідно дати відповідь на просте і водночас надзвичайно складне запитання – що це таке і що воно в себе включає?" [29, с. 6].

Фінанси ТГ визначаються в рамках системного методологічного підходу, який дозволяє чітко окреслити їх місце у фінансовій системі держави як важливий елемент місцевих фінансів. Ці фінанси формують підсистему у більш широкій системі публічних фінансів, яка виступає як система вищого порядку. Така підсистема має власну унікальну архітектоніку і ієрархічну структуру, що зумовлює особливості адаптації та трансформації відповідно до зовнішніх і внутрішніх впливів.

Як зазначено в джерелі: "...кожна система має свої правила адаптації і трансформації, структурні характеристики, зокрема існуючу між елементами та підсистемами ієрархію, що впливає на поведінку кожного елемента. Це

характерно також для фінансів як системи, що складається з підсистем, сформованих із елементів, які теж є системами на нижчому ієрархічному рівні" [34, с. 37]. Ця системна перспектива допомагає глибше розуміти динаміку і взаємозв'язки між різними фінансовими процесами в рамках ОТГ та їх вплив на ширшу фінансову стабільність і розвиток держави.

Системне дослідження фінансів територіальних громад (ТГ) в Україні передбачає глибокий аналіз їх структури та ролі у загальній фінансовій системі країни. За дескриптивним підходом, такий аналіз дозволяє визначити, як фінанси ТГ вписуються у ширші фінансові відносини, а конструктивний підхід допомагає сформулювати їх власну архітектуру, виокремлюючи їхні унікальні елементи. Як зазначає В. Опарін, уточнення таких структурних особливостей важливе для повного розуміння їх економічної природи та сутності [25, с. 24].

У контексті глобалізації та європейської інтеграції, фінанси ТГ в Україні є не лише новим, але й необхідним елементом національної фінансової системи. Їх розвиток і інтеграція відповідають потребам формування стійких і фінансово самодостатніх територіальних одиниць, що є критично важливим для забезпечення ефективного місцевого самоврядування.

Сучасні реалії вимагають адаптації та трансформації внутрішньої структури фінансової системи, яка повинна ефективно реагувати на зміни та виклики. Розуміння фінансів ТГ як сфери, що охоплює узагальнену сукупність фінансових відносин, і як ланки, що представляє їх відособлену частину, є ключовим для налагодження взаємодій між різними рівнями управління та забезпечення координації фінансових потоків в країні.

Такі підходи до реформування фінансів ТГ сприяють досягненню міжнародних стандартів і підтримці взаємозв'язків і взаємодії у фінансовій системі України, що є важливим кроком на шляху до її стійкого розвитку.

Реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні зіграла ключову роль у створенні нової архітектури фінансової системи країни. Вона дозволила визначити фінанси територіальних громад (ТГ) як важливий елемент, який відіграє особливу роль у місцевих фінансах, формуючи

відповідну підсистему (сферу) у ширшій структурі публічних фінансів. Зазначимо, що ця підсистема підпорядкована загальній системі публічних фінансів, що включає і державні фінанси, що також виступають окремою сферою у фінансовій системі [20, с. 76].

Фінансова децентралізація, яка стала результатом цієї реформи, не тільки підтвердила свою ефективність через позитивні показники імплементації, але й сприяла концептуальному виокремленню фінансів ТГ як самостійного явища в фінансовій системі України. Цей процес включав об'єднання територіальних громад, надання їм повної фінансової незалежності, створення ефективних органів місцевого самоврядування ТГ, і забезпечення належних умов для формування їхніх фінансів.

Таке новаторське структурування сприяє зміцненню фінансової стійкості на місцевому рівні, забезпечуючи більш ефективне розподілення ресурсів і зміцнення фінансових потужностей територіальних громад. Це, у свою чергу, забезпечує краще реагування на місцеві потреби та сприяє загальному соціально-економічному розвитку країни.

Фінанси територіальних громад (ТГ) в Україні можна аналізувати і розуміти як з позицій їхнього змістовного наповнення, так і з точки зору їхньої організаційної будови. Змістовне наповнення фінансів ТГ включає грошові потоки, які матеріалізуються у доходах і видатках бюджетів ТГ. Ці потоки формують основу для фінансового забезпечення всіх необхідних послуг і інвестицій на місцевому рівні.

З організаційного погляду, фінанси ТГ представляють сукупність різноманітних інституцій та інститутів, кожен з яких має відповідне правове забезпечення і функціонує згідно з законодавчими і нормативними актами України. Це забезпечує структурування і організацію фінансових відносин в межах ОТГ, а також між різними рівнями управління.

Внутрішня структура фінансової системи відображає конфігурацію учасників фінансових відносин, які пов'язані між собою грошовими потоками і згруповані у відповідні сфери та ланки. Це дозволяє розкривати не тільки їх

змістовне наповнення, але й взаємозв'язки та взаємодії між різними елементами фінансової системи, які сприяють здійсненню ефективного фінансового управління.

Таким чином, фінанси ТГ являють собою комплексну сферу фінансової системи, відповідно до вимог часу, яка реагує на виклики, забезпечує стабільне і прозоре фінансування місцевих ініціатив та відповідає потребам громад. Це є невід'ємною частиною ширшої мети — зміцнення місцевого самоврядування та підвищення якості життя на місцевому рівні (рис. 1.1).

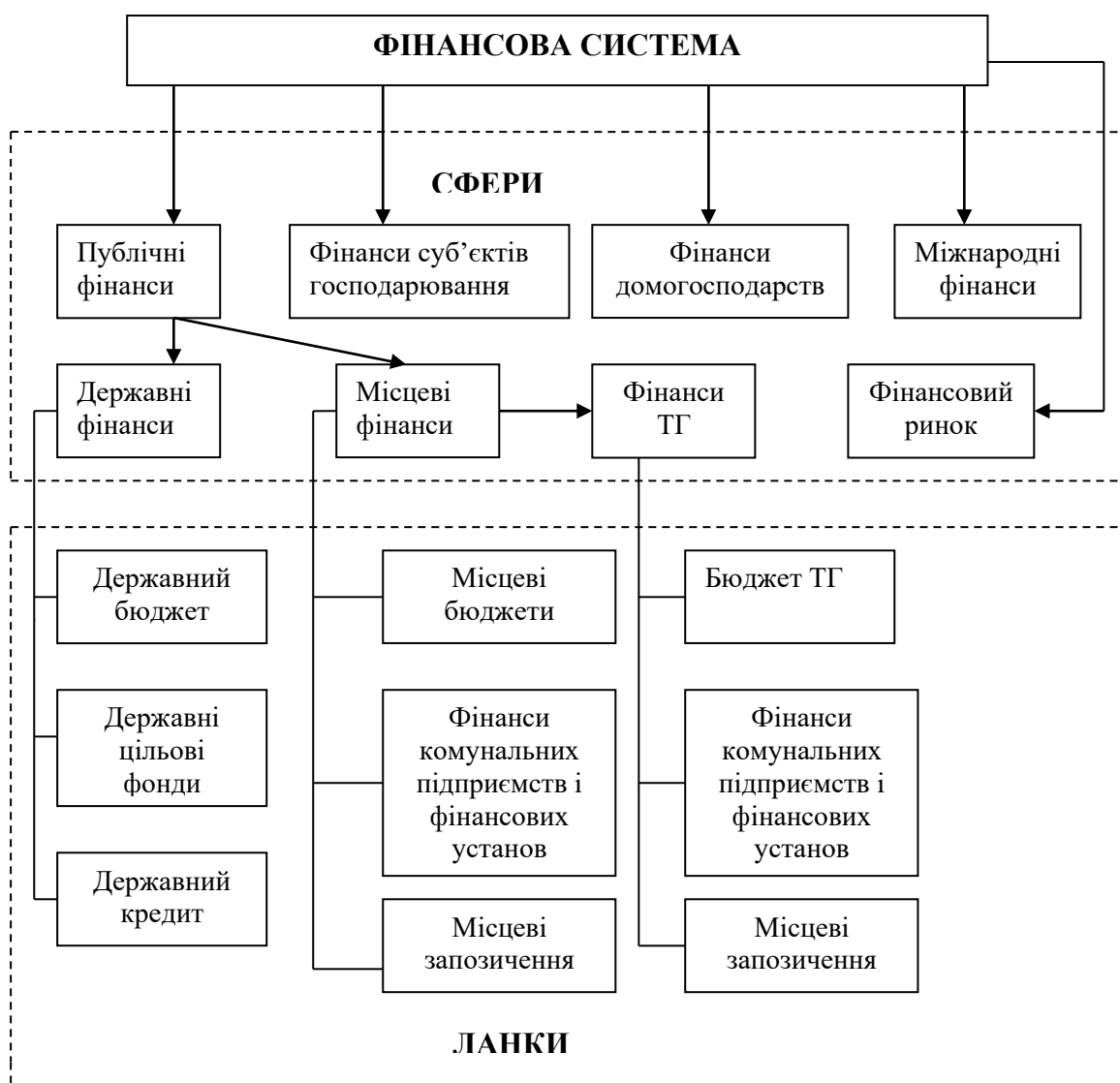

Рисунок 1.1 – Склад фінансової системи України за внутрішньою будовою

Джерело: розроблено автором на основі [10]

Застосування системного підходу до дослідження фінансів об'єднаних територіальних громад (ТГ) дозволяє не лише глибше зрозуміти їхню унікальну структуру, але й виокремити специфічні елементи, які є характерними саме для цього рівня управління. Ці елементи формують конфігурацію, яка відображає економічну природу і сутність фінансів ТГ, представляючи їх як сукупність взаємопов'язаних складових [10, с. 61].

На всіх рівнях фінансової діяльності основна мета залишається незмінною — забезпечити достатньо доходів для виконання покладених завдань і здійснити їх раціональне та ефективне використання. В контексті ТГ це означає не лише генерацію власних доходів через податки, збори та інші джерела, але й розподіл цих коштів на місцеві потреби таким чином, щоб вони максимально відповідали запитам громади (рис. 1.2).

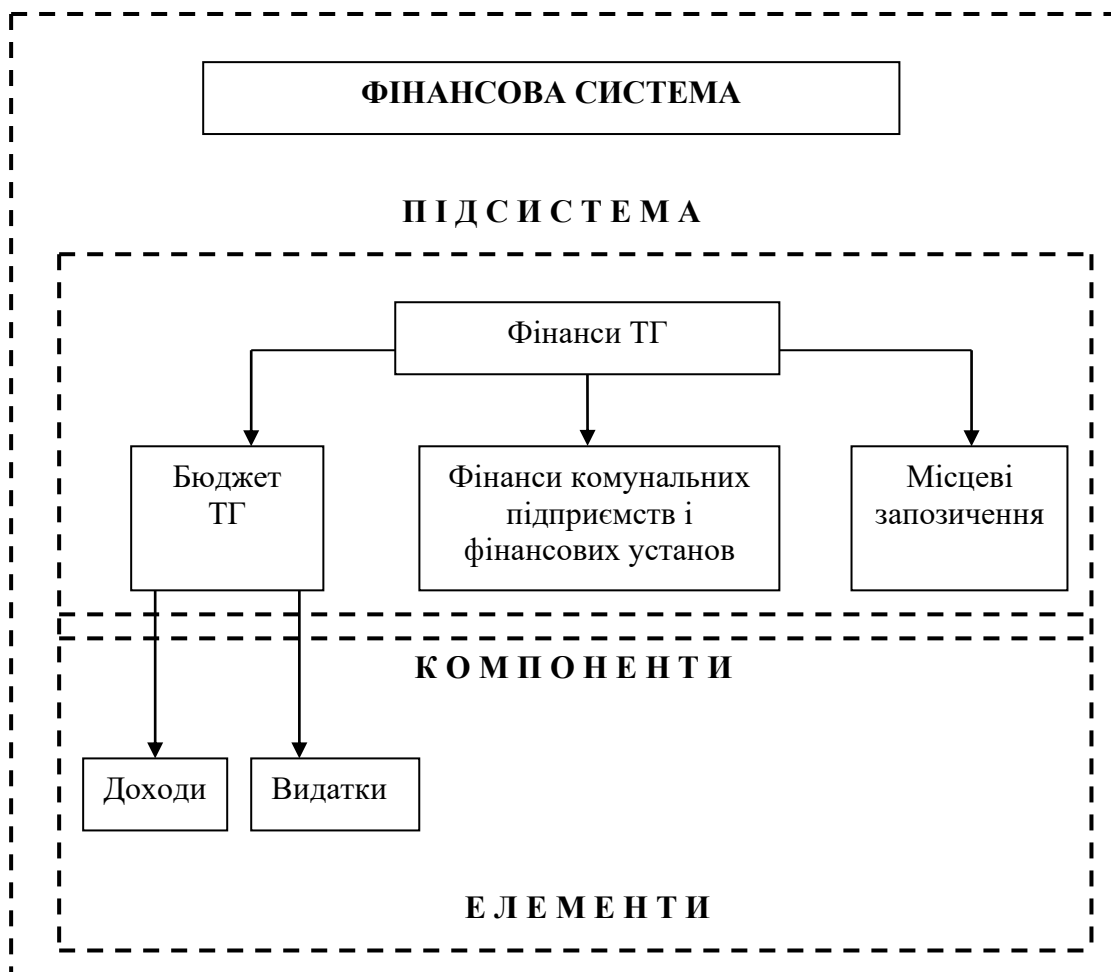

Рисунок 1.2 – Структура фінансів територіальних громад

Джерело: розроблено автором на основі [14]

Для територіальних громад це також включає в себе здатність адаптуватися до змінних умов, інноваційних підходів у фінансуванні та управлінні, а також наголос на співпрацю між різними рівнями управління. Територіальні громади потребують інструментів для ефективного розподілу та використання ресурсів, які включають в себе бюджетування, планування, інвестування та моніторинг.

Такий підхід до фінансів на місцевому рівні сприяє більшій автономії, підзвітності та прозорості, що, в свою чергу, підвищує довіру громадськості і зміцнює локальне самоврядування. Ці елементи є невід'ємною частиною успішного функціонування фінансів ТГ, дозволяючи їм відповідати на сучасні виклики та забезпечувати сталий розвиток громад.

У контексті обговорення фінансів територіальних громад (ТГ) як значущої сфери в межах фінансової системи України, можна виділити їх важливість і унікальність. Це зумовлено потребою раціональної та ефективної організації місцевих фінансів, що сприятиме підвищенню загальної ефективності управління ресурсами на місцевому рівні.

Системний підхід до фінансів ТГ передбачає, що вони є частиною більш широкої структури – фінансової системи держави. Використовуючи системну методологію, можна ефективно структурувати фінансову систему на різні рівні: система, підсистема, компоненти та елементи (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Наукові підходи щодо складових елементів місцевих фінансів

Автор	Складові елементи місцевих фінансів
В. Кравченко [17, с. 44].	Видатки, доходи, способи формування доходів, місцеві фінансові інститути, суб'єкти, об'єкти, взаємовідносини між суб'єктами системи, системою та іншими ланками фінансової системи держави взагалі
І. Волохова [6, с. 61].	Місцеві бюджети, місцеві позики, фінанси комунальних підприємств, фінанси самоорганізації населення
Т. Бондарук [2, с. 183].	Місцеві бюджети, місцеві позики (комунальний кредит, місцевий кредит), фінанси комунальних підприємств
О. Кириленко [15, с. 21].	Місцеві бюджети, фінанси комунальних підприємств, місцевий кредит

В. Венгер [16, с. 215–219].	Місцеві бюджети, регіональні фонди, місцеві позики та фінанси комунальних (муніципальних) підприємств)
В. Опарін [25, с. 78]	Місцеві бюджети, регіональні фонди, місцеві позики, фінанси муніципального господарства
О. Романенко [35, с. 184].	Місцевий бюджет і цільові фонди, кошти комунальних підприємств

Джерело: розроблено автором на основі [2;6;15;16;17;25;35]

Кожен з цих рівнів має свої специфічні функції та характеристики, а взаємодія між ними формує інтегральну цілісність, яка дозволяє системі адаптуватися та ефективно реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі.

Як вказує С. Юрій, необхідність чіткого ранжування та визначення ієрархії в системі сприяє кращому розумінню та управлінню [41]. Таке ранжування дозволяє:

- Розрізнити основні функції та ролі кожного компонента в системі.
- Встановити чіткі межі відповідальності та управління для кожного рівня.
- Оптимізувати ресурсний розподіл з урахуванням специфіки та потреб кожної підсистеми і компоненту.

Ці принципи та підходи є важливими для формування ефективної і раціональної фінансової моделі для ТГ, що дозволяє забезпечити їх стале фінансове здоров'я та здатність виконувати необхідні функції на користь місцевих громад.

Структура фінансів територіальних громад (ТГ) заснована на теоретичних постулатах місцевих фінансів та фінансів органів місцевого самоврядування. В. Кравченко вказує на те, що фінанси місцевих органів влади мають складну структуру, включаючи такі важливі елементи як видатки, доходи, методи формування доходів, місцеві фінансові інститути, а також суб'єкти та об'єкти, які взаємодіють у межах цієї системи та з іншими ланками фінансової системи держави загалом [17, с. 44]. Цю позицію підтримують також О. Сунцова, В. Суторміна, М. Тарасенко та інші вітчизняні науковці.

Додатково, В. Опарін, В. Венгер, Т. Бондарук і О. Кириленко включають до складу місцевих фінансів також місцеві позики, фінанси комунальних підприємств та місцевий бюджет [25, с. 78; 16, с. 215–219; 2, с. 183; 15, с. 21]. І. Волохова акцентує увагу на фінансах самоорганізації населення як важливій складовій місцевих фінансів [6, с. 61].

Аналізуючи ці підходи і з урахуванням специфіки ТГ, можна зазначити, що фінанси цих громад мають особливості, які вирізняють їх від інших елементів фінансової системи. Вони включають не лише традиційні для місцевих фінансів компоненти, але й такі, що відображають унікальні потреби та можливості громад в рамках децентралізації і зміцнення місцевого самоврядування.

В контексті фінансів територіальних громад (ТГ), які становлять важливу сферу в системі фінансів держави, важко переоцінити значення їх ретельного структурування. Основні компоненти цієї підсистеми включають бюджет ТГ, фінанси комунальних підприємств і фінансових установ, а також місцеві запозичення. Ці ланки є фундаментом для формування чіткої і дієздатної структури управління місцевими ресурсами.

Специфіка бюджету ТГ полягає в тому, що він містить дві ключові складові: доходи та видатки. Ці елементи відображають базову сутність фінансової діяльності будь-якого суб'єкта, яка полягає у формуванні доходів та здійсненні витрат, як зазначено у джерелі [20, с. 182].

Структура фінансів ТГ відображає собою складну єдність взаємопов'язаних сфер та ланок, регульованих відповідними нормами права. Таке виокремлення фінансів ТГ у структурі фінансової системи обґрунтоване застосуванням системного дослідження, яке дозволяє розкрити їхню сутність як за дескриптивного, так і за конструктивного підходів.

Використання фінансів ТГ сприяє соціально-економічному розвитку відповідних територіальних одиниць, забезпечуючи добробут їх членів і відіграючи критичну роль у загальній структурі місцевого самоврядування та фінансового управління. Така система стимулює більш ефективно та

цілеспрямоване використання ресурсів, підвищуючи якість життя місцевих громад та забезпечуючи їх стійкий розвиток.

Фінанси ТГ являють собою комплексну систему фінансових відносин, яка охоплює різні рівні адміністративного поділу - від держави до місцевих громад, а також включає взаємодії з домогосподарствами, фізичними та юридичними особами, міжнародними структурами та фінансовим ринком. Ці взаємозв'язки відіграють ключову роль у формуванні грошових потоків, управлінні місцевими запозиченнями та розпорядженні комунальною власністю, створюючи фундамент для ефективного розвитку територіальних громад.

Аргументація щодо виокремлення фінансів ТГ у структурі фінансової системи України підкреслює їх значущість як суб'єктів фінансової діяльності, які відіграють важливу роль у соціально-економічному розвитку країни. Визнання ТГ як ключових гравців у фінансовій системі не лише сприяє зростанню їхньої фінансової самостійності, але й забезпечує більш цілеспрямоване та відповідальне використання ресурсів, що, в свою чергу, підвищує якість життя мешканців цих громад.

Така структуризація фінансів на місцевому рівні відповідає сучасним викликам і забезпечує адекватне реагування на потреби громад, сприяючи їхньому сталому розвитку та інтеграції в ширші економічні процеси країни та світу.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ (НА ПРИКЛАДІ ВИШНЕВОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ)

2.1. Аналіз економічної спроможності, доходів та видатків бюджету Вишневої міської територіальної громади

Вишнева міська територіальна громада, розташована в Бучанському районі Київської області, була утворена 12 червня 2020 року злиттям Вишневої міської ради та Крюківщинської сільської ради Києво-Святошинського району. Вишневе, яке є адміністративним центром громади, відоме як місто-супутник Києва та частина Київської агломерації, що значно впливає на його економіко-географічне положення [26].

Економічний розвиток Вишневого тісно пов'язаний з його географічним розташуванням поруч зі столицею, що сприяє активному впливу столичного чинника на місцеву промисловість, землекористування та трудові ресурси. Велика кількість промислових підприємств, складів і будівельних компаній розташовані в місті, забезпечуючи не тільки потреби місцевого населення, а й міста Києва та навколишнього регіону.

Вишневе має розвинений багатогалузевий господарський комплекс, що включає промисловість, будівництво, транспорт, а також підприємства житлово-комунального господарства та сфери обслуговування. Це сприяє значним трудовим потокам між Вишневим та центром агломерації — містом Київ.

Промисловість у Вишневій міській територіальній громаді виступає як провідна галузь та основний містоутворюючий чинник, підтримуючи економічне зростання і стабільність регіону. На території міста діє ряд великих промислових підприємств, що спеціалізуються в різних галузях.

До найбільших виробничих підприємств Вишневого входять:

- ДП ЖМЗ «Візар», яке є машинобудівним заводом, відомим своєю продукцією в галузі машинобудування;
- ПАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», один з провідних виробників харчової промисловості, спеціалізується на виробництві молочних продуктів;
- ПрАТ «Київський міський м'ясопереробний завод», який займається переробкою м'яса та виробництвом м'ясних продуктів;
- Ливарно-кувальний завод ДАХК «Артем», який відіграє важливу роль у металургійній промисловості регіону;
- Молокозавод, що також спеціалізується на виробництві молочних продуктів;
- ТОВ «Папірус Гурт», підприємство, яке займається виробництвом та розподілом паперової продукції;
- Український НДІ порцеляни і скла, науково-дослідний інститут, який проводить дослідження в області виробництва порцеляни та скла.
- Дослідний завод, який займається розробкою та впровадженням новітніх технологій в різних галузях промисловості.

Ці підприємства не тільки сприяють економічному розвитку міста, але й забезпечують значну частину робочих місць для місцевих жителів, тим самим впливаючи на соціальну стабільність у громаді. Харчова промисловість Вишневого налічує 235 діючих компаній (табл. 2.1) та 62 ФОП.

Таблиця 2.1 – Список провідних компаній за виручкою, 2023 р.

Компанія	Виручка, тис. грн.
ТОВ "ЕКСОПТ", Оптова торгівля напоями	2 705 246
ТОВ "ВОГНІ ГЕСТІЇ", Перероблення та консервування риби, ракоподібних і молюсків	705 019
ТОВ "БЕВЕРІДЖ ТРЕЙДІНГ КОМПАНІ", Діяльність посередників у торгівлі	482 534
ТОВ "НІЖИНСЬКИЙ КОНСЕРВНИЙ ЗАВОД", Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів	463 003
ТОВ "УКРАЇНСЬКА ТОРГІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ "РАДА", Неспеціалізована оптова торгівля	266 364
ТОВ "ЗАПОРІЗЬКА ПИВНА КОМПАНІЯ", Оптова торгівля напоями	224 938
ТОВ «ДК СЕЛЕКТ-АЛКО», Оптова торгівля напоями	136 051

ТОВ «ЮНІОН ТРЕЙД», Оптова торгівля кавою, чаєм, какао та прянощами	109 727
ТОВ "АРТТРЕЙДІНГ", Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами	94 971
ТОВ "КРУЇЗ-ПРОДУКТ ", Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами	80 194

Джерело: розроблено автором на основі [26]

Хімічна промисловість Вишневого налічує 53 діючі компанії та 48 ФОП.

Таблиця 2.2 – Список провідних компаній за виручкою, 2023 р.

Компанія	Виручка, тис. грн.
ТОВ "ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО "ФАРБПРОМ", Виробництво фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик	35 075
ТОВ "ПРАЙМПАК", Виробництво тари з пластмас	20 608
ТОВ "ВІНЗОР", Виробництво мила та мийних засобів	15 712
ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО "КСАНТІН", Виробництво інших основних органічних хімічних речовин	8 001
ТОВ "СТАТУС ПАЙП", Виробництво плит, листів, труб і профілів із пластмас	7 312

Джерело: розроблено автором на основі [26]

Перенесення частини виробництва компанії «PepsiCo», зокрема соків брендів «Sandora» та «Садочок», з Миколаївщини до Вишневого на початку 2023 року відбулося у відповідь на складні умови, спричинені повномасштабним вторгненням росії. Вишневе, яке є частиною Київської агломерації та має стратегічне географічне розташування, стало основним виробничим майданчиком для цих продуктів, демонструючи адаптивність та стійкість регіональної економіки у воєнний час.

У Вишневому станом на кінець 2022 року сформована мережа торгівлі та ресторанного господарства активно сприяє розвитку підприємництва, забезпечує населенню високий рівень обслуговування та підтримує зайнятість. Ця сфера займає важливе місце у місцевій економіці, сприяючи не тільки забезпеченню потреб місцевих жителів, а й підтримує поступовий перехід до сучасних форм торговельної діяльності. Також значну увагу приділяється вдосконаленню

взаємовідносин між суб'єктами підприємницької діяльності та споживачами, що забезпечує високий рівень споживацького сервісу та задоволення.

Такі зміни і нововведення свідчать про динамічний розвиток Вишневого як економічно активної території, здатної пристосовуватися до зовнішніх викликів і підтримувати стабільний розвиток місцевої економіки в умовах нестабільності.

Влітку 2020-го ПАТ «Миронівський хлібопродукт» відкрив «R&D» центр у Вишневому. Тут розробляють продукти «ready to cook» і «ready to eat», створюють упаковки, тестують якість, навчають кухарів.

На території Вишневої міської територіальної громади функціонують: 51 аптека, 15 банків, ринок по вул. Святоюріївській, торгові центри - 3 од. : «Cherry Mall»; «Наше небо» с. Крюківщина; та «ParkSmall» с. Крюківщина. 24 супермаркети: «FOZZY», «NOVUS», «VARUS», «АТБ», «ФОРА», «Сільпо», «КОЛО», магазини продуктіві - 35, промислові - 1, 32 кафе та ресторанів, 14 фітнес-центрів, 46 салонів краси та перукарень, 10 АЗС та 8 готелів.

Мережа об'єктів роздрібної торгівлі постійно розширюється, планується відкриття нових сучасних об'єктів торгівлі (рис. 2.1).

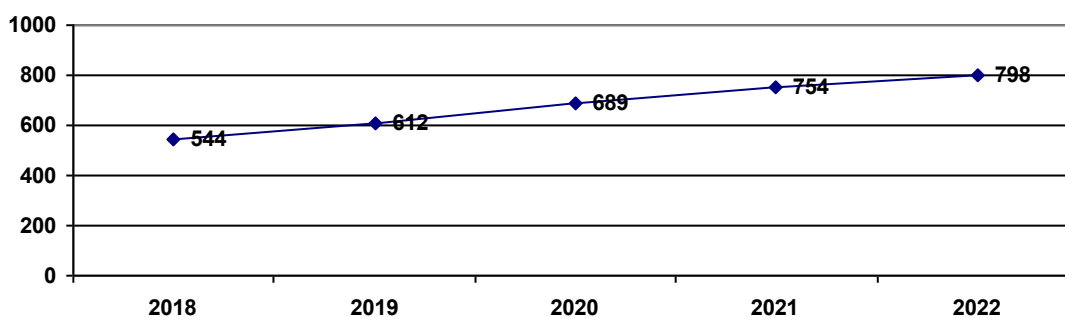

Рисунок 2.1 – Роздрібний товарообіг, млн. грн.

Джерело: розроблено автором на основі [26]

Як видно з рис. 2.1, роздрібний товарообіг Вишневої міської територіальної громади у 2019 р. збільшився на 12,5% в порівнянні з 2018 р., а у 2020 р. - на 12,6% в порівнянні з 2019 р., у 2021 р. - на 9,43% в порівнянні з 2020 р., а у 2022 р. - на 5,84% в порівнянні з 2021 р., зростання відбулось від 544 млн. грн. до 798 млн. грн.

На території Вишневої міської територіальної громади активно будуються і здаються в експлуатацію сучасні житлові комплекси. Отже, громада має значний потенціал для податкових надходжень, який щороку зростає (рис. 2.3).

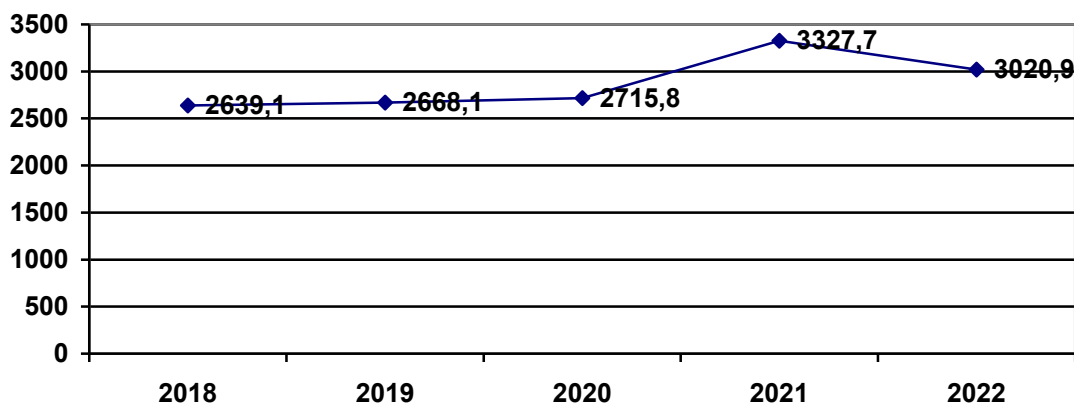

Рисунок 2.2 – Динаміка реалізації промислової продукції Вишневої міської територіальної громади, млн. грн.

Джерело: розроблено автором на основі [26]

Як видно з рис. 2.2, обсяги реалізації промислової продукції Вишневої міської територіальної громади у 2019 р. збільшилися на 1,1% в порівнянні з 2018 р., у 2020 р. – на 1,8% в порівнянні з 2019 р., у 2021 р. – на 22,53% в порівнянні з 2020 р., а у 2022 р. зменшились на 9,22% в порівнянні з 2021 р. На таке зменшення суттєво вплинула агресія росії проти України, яка мала надзвичайно негативний вплив на діяльність українських підприємств.

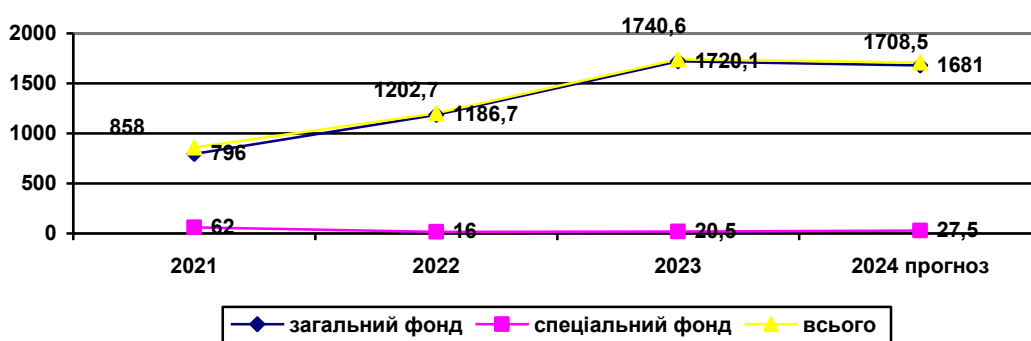

Рисунок 2.3 – Динаміка надходжень до загального та спеціального фонду міського бюджету, млн. грн.

Джерело: розроблено автором на основі [26]

Як видно з рис. 2.3, надходження до бюджету Вишневої міської територіальної громади у 2022 р. збільшилися на 40,17% в порівнянні з 2021 р., у 2023 р. – на 44,72% в порівнянні з 2022 р., у 2024 р. прогнозується зменшення на 1,84% в порівнянні з 2023 р.

Діяльність малих, середніх та мікропідприємств характеризуються відносною стабільністю, яка забезпечується підтримкою місцевої влади у ліцензуванні, навчанні та кредитуванні.

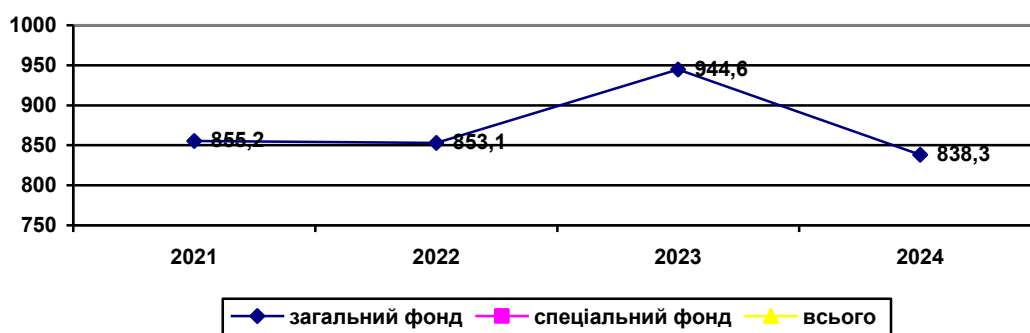

Рисунок 2.4 – Динаміка витрат міського бюджету, млн. грн.

Джерело: розроблено автором на основі [26]

Як видно з рис. 2.4, витрати міського бюджету є дещо меншими за надходження, а у 2024 прогнозується їх скорочення на 11,25% в порівнянні з рівнем 2023 р.

У 2024 році прогнозована сума місцевих податків і зборів, які надійдуть до бюджету Вишневої міської територіальної громади, складає 894,767.9 тис. грн., що становить 53.2% загального фонду. Серед місцевих податків домінує єдиний податок, частка якого в структурі податкових надходжень складає 87.6%. На другому місці розташовується плата за землю, що складає 6.9%, а податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, займає 5.3%.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, в 2024 році враховує кілька ключових факторів:

- Динаміка надходжень з 2022 по 2023 рік, що охоплює доходи від житлової та нежитлової нерухомості, власністю якої володіють як юридичні, так і фізичні особи.

– Процентне зростання мінімальної заробітної плати від 2023 до 2024 року, яке впливає на розмір податку.

Ставки податку, установлені рішенням Вишневої міської ради, включають:

– 1% мінімальної заробітної плати за 1 кв. м. бази оподаткування для житлової та нежитлової нерухомості;

– 0.5% мінімальної заробітної плати за 1 кв. м бази оподаткування для допоміжних (нежитлових) будівель і приміщень.

Плата за землю на 2024 рік запланована на рівні 61,950 тис. грн., що відіграє важливу роль у формуванні місцевого бюджету громади. Всі ці податкові інструменти та політики спрямовані на підтримку стабільного соціально-економічного розвитку Вишневої міської територіальної громади.

У Вишневій міській територіальній громаді у 2024 році діють відсоткові ставки, встановлені рішенням міської ради № 1-01/VIII-6 від 8 липня 2021 року, за якими ставки земельного податку коливаються від 0.01% до 3.0%, а орендна плата за землю варіюється від 3.0% до 12.0%. Ці ставки мають значний вплив на формування доходів місцевого бюджету та сприяють регулюванню земельних відносин в громаді.

Зменшення надходжень по платі за землю в останній час частково пояснюється змінами у Податковому кодексі України. Зокрема, зміни були внесені до підпункту 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX "Перехідних положень" та пункту 129.9 статті 129, які стосуються політики нарахування пені та штрафів. Відповідно до цих змін, у певних випадках може не застосовуватися нарахування пені та штрафів або вони можуть бути анульовані у випадку певних діянь. Це має на меті полегшити фінансове навантаження на платників податків та стимулювати дотримання податкового законодавства, особливо в складних економічних умовах.

Ці зміни показують гнучкість податкової системи у відповідь на економічні та соціальні виклики, а також зусилля уряду з підтримки економічного розвитку на місцевому рівні через адаптацію податкової політики.

Податок на прибуток підприємств у 2022 р. забезпечив надходження у 4533,24 тис. грн., у 2023 р. він збільшився до 18772,54 тис. грн., а у 2024 р. прогнозується його зменшення до 10000 тис. грн.

Структура видатків міського бюджету наведена на рис. 2.5.

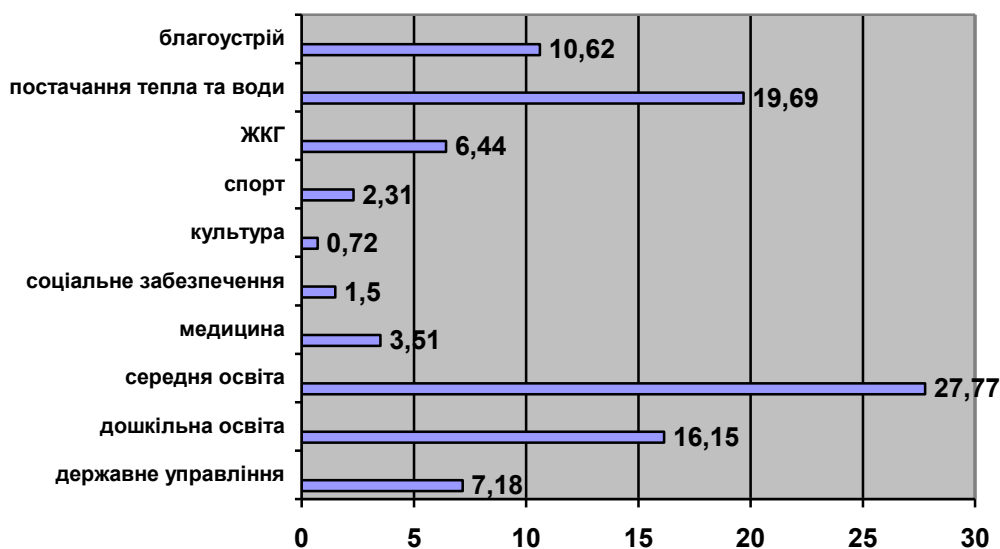

Рисунок 2.5 – Динаміка видатків міського бюджету, млн. грн.

Джерело: розроблено автором на основі [26]

Як видно з рис. 2.5, найбільші частки видатків складають видатки на освіту, тепло- та водопостачання, благоустрій, державне управління та ЖКГ.

Бюджет розвитку Вишневої міської територіальної громади є важливою складовою спеціального фонду міського бюджету. Відповідно до пункту 1 частини 1 статті 69 Бюджетного кодексу України, надходження до цього бюджету на 2023 рік заплановано на рівні 1300 тис. грн., що включає кошти від продажу землі. Ці кошти, згідно зі статтею 71 Бюджетного кодексу, призначені для фінансування проектів розвитку міста.

Програма економічного, соціального та культурного розвитку Вишневої міської територіальної громади на 2023 рік має за мету забезпечення зростання добробуту і підвищення якості життя населення. Основним завданням є впровадження позитивних структурних зрушень у економіці, що сприятиме збалансованому зростанню економічних стандартів та показників розвитку.

Однак, військова агресія з боку росії, що почалася 24 лютого 2022 року, внесла значні корективи не тільки у плани соціального та економічного розвитку всієї України, але й окремих областей та громад, включаючи Вишневе. Капітальні видатки, які могли б фінансуватися з бюджетів різних рівнів, були фактично зупинені через воєнний стан.

Незважаючи на ці виклики, важливо відмітити, що фінансування заходів з програми розвитку Вишневої міської територіальної громади за 2023 рік здійснювалося з урахуванням наявних можливостей місцевого бюджету. Це демонструє гнучкість та адаптивність місцевого управління у реагуванні на кризові ситуації, а також прагнення зберегти стабільність та розвиток громади навіть у непростих умовах.

В умовах воєнного стану головним напрямом соціально-економічного розвитку на 2023 рік визначено покращення умов проживання в громаді, наповнення бюджету Вишневої міської територіальної громади, розвиток інфраструктури, інтенсивний розвиток комунальних підприємств та вирішення потреб по забезпеченню додаткових місць у дитячих дошкільних закладах, що було виконано.

У 2023 році Вишнева міська територіальна громада продемонструвала значний економічний розвиток, що підтверджується активністю великих підприємств та реалізацією нових інвестиційних проектів. Серед ключових гравців на місцевому ринку виділяються такі підприємства як Група Компаній «PEPSICO», ТОВ «Бетон Комплекс», ТОВ «Дельта Медікал», та Група компаній «АМТТ», які є лідерами за обсягами вироблених та реалізованих товарів.

Значним кроком у розвитку громади стало відкриття нового закладу мережі швидкого харчування «Макдональдз ЮКРЕЙН ЛТД» у с. Крюківщина, що привело до створення додаткових 40 робочих місць. Цей проект з іноземними інвестиціями демонструє привабливість громади для міжнародного бізнесу та сприяє її інтеграції в глобальний ринок.

У рамках співпраці з Європейським інвестиційним банком триває програма реконструкції загальноосвітніх навчальних закладів, зокрема

Вишнівського ліцею «ІДЕАЛ» та Крюківщинського ліцею «Лідер». Ці заходи сприяють підвищенню освітніх стандартів і покращенню умов навчання для молоді громади.

Бюджет Вишневої громади в 2023 році передбачав значні кошти для розвитку комунальних підприємств — 320 млн. грн., що дозволило підтримати ініціативи ОСББ у капітальних ремонтах житлового фонду, компенсуючи від 50% до 70% вартості робіт. Крім того, було реалізовано програму часткової компенсації до 75% вартості придбаних генераторів для забезпечення енергонезалежності під час тривалих відключень від енергопостачання.

Також, для покращення роботи комунального господарства та забезпечення благоустрою і санітарної очистки, бюджет громади використовував 21,741 млн. грн. на закупівлю спецтехніки, що є важливим кроком у підвищенні ефективності та якості комунальних послуг.

У 2023 році Комунальне підприємство «Вишнівськводоканал» здійснило значний обсяг капітальних робіт, націлених на утримання і покращення основних засобів, артезіанських свердловин та каналізаційно-насосного обладнання. Ці заходи були спрямовані на забезпечення населення Вишневої міської територіальної громади якісними послугами з водопостачання та водовідведення. Для фінансування цих ініціатив бюджет громади виділив КП «Вишнівськводоканал» 7,390 млн грн. За ці кошти було здійснено будівництво та ремонт систем водопостачання та водовідведення, а також замовлено проектно-кошторисну документацію для будівництва каналізаційно-насосної станції (КНС) і двох напірних каналізаційних трубопроводів на вулиці Балукова у с. Крюківщина.

Крім того, значний внесок у покращення санітарного стану і благоустрою міста зробило КП «Управління комунальним господарством». Підприємство активно займалось ліквідацією стихійних звалищ, відновленням благоустрою у місцях загального користування та озелененням міських зон. Окрім того, було здійснено заходи по підтримці належного освітлення вулиць та ефективної роботи системи дощової каналізації.

Ці заходи свідчать про цілеспрямовану політику місцевої влади, спрямовану на покращення життя громади та створення комфортних умов для її мешканців. Водночас, вони відображають ефективне використання бюджетних коштів для вирішення актуальних комунальних проблем.

У 2023 році Вишнева міська територіальна громада активно працювала над покращенням інфраструктури та безпеки на дорогах. Було проведено ямковий ремонт дорожнього покриття на площі 2 700 м², що значно покращило стан доріг у громаді. Для забезпечення безпеки дорожнього руху встановлено 85 нових дорожніх знаків, нанесено 20 км осевих ліній дорожньої розмітки і позначено 50 пішохідних переходів. Також здійснено освітлення 30 пішохідних переходів вночі, а пошкоджені дорожні знаки замінено на нові.

На соціальному фронті, у Вишневій міській територіальній громаді чисельність багатодітних сімей, які перебувають на обліку у Службі у справах дітей та сім'ї, складає 417. В цих сім'ях виховується 1 546 дітей. Крім того, станом на 1 січня 2024 року у громаді проживає 8 534 внутрішньо переміщених осіб (ВПО), серед яких 2 324 дитини та 6 210 дорослих. Виконавчий комітет Вишневої міської Ради спільно зі Службою у справах дітей та сім'ї активно займається підтримкою цих осіб, вживаючи заходів для захисту та підтримки населення під час продовольчої кризи та надання допомоги постраждалим від воєнних дій.

Ці ініціативи демонструють важливість та комплексність підходу міської адміністрації до розвитку інфраструктури, підвищення безпеки, а також забезпечення соціального захисту і підтримки вразливих груп населення.

Вишнівський центр творчості дітей та юнацтва відіграє важливу роль у розвитку мистецьких та творчих здібностей молоді міста. Центр включає 7 творчих об'єднань, що налічують 35 гуртків, відвідувані більше ніж 1,5 тисячами дітей. Також, Вишнівський міський центр науково-технічної творчості молоді «Шанс» залучає близько 600 дітей, сприяючи їхньому інтересу до наукових та технічних дисциплін.

У воєнний час освітні заклади Вишневої адаптувалися до складних обставин. КПНЗ «Вишнівська дитяча школа мистецтв» впровадила виїзну форму

навчання, де учні, що перебувають поза межами України, могли продовжувати навчання онлайн. Це дозволило зберегти освітній процес та підтримати навчальну діяльність учнів незалежно від їхнього місцеперебування.

Майже половина учнів школи активно брала участь у міжнародних та всеукраїнських мистецьких конкурсах та фестивалях, демонструючи високий рівень майстерності та здобуваючи перемоги та нагороди. Такі заходи сприяють розвитку талантів і надають молодим музикантам важливий досвід виступів на великих сценах.

Вишнівська школа мистецтв пишається своїми учнівськими колективами, які включають:

- Хор молодших класів «Весняні дзвіночки»;
- Хор старших класів «Октава»;
- Ансамбль бандуристів «Дивоцвіт»;
- Два ансамблі гітаристів: «Чарівні гітари» та «Хранителі звуку»;
- Вокальний ансамбль «Зіронька»;
- Різноманітні ансамблі малих форм та духовий оркестр.

Ці колективи не тільки збагачують культурне життя громади, але й вносять значний вклад у мистецьку освіту та розвиток дітей та юнацтва у Вишневому.

У 2023 році Вишнева міська територіальна громада реалізувала низку значних інвестиційних проектів у сфері освіти та інфраструктури, що включали капітальний ремонт та оновлення обладнання навчальних закладів. Витрати на ці проекти значно підвищили якість освітніх послуг, що надаються дітям та молоді громади.

Основні проекти, реалізовані у 2023 році, включали:

- Реконструкція Крюківщинського ліцею «Лідер – здійснено на загальну суму 40,175.32 тис. грн.
- Капітальний ремонт КЗ Крюківщинський ЗДО «Барвінок – проведено на суму 8,304.2 тис. грн.
- Капітальний ремонт спортивного майданчика КЗ «Вишневий ЗДО (ЦРД) Росинка – реалізовано за 1,087.40 тис. грн.

– Капітальний ремонт вбиралень та вентиляційної системи Вишнівського академічного ліцею «Основа – виконано на суму 4,167.42 тис. грн.

– Ремонт майстерні для хлопчиків у Вишнівському ліцеї «Основа – на суму 1,812.34 тис. грн.

– Оснащення СТЕМ-лабораторії Вишнівського академічного ліцею «Основа – коштувало 1,182.34 тис. грн.

– Капітальний ремонт внутрішньо дворової території Вишнівського ліцею «Ідеал – на загальну суму 2,078.96 тис. грн.

– Капітальний ремонт вимощення Вишнівського ліцею «Ідеал – загальні витрати склали 1,068.56 тис. грн.

– Придбання генераторів для загальноосвітніх закладів – інвестовано 4,426.00 тис. грн.

Ці інвестиції підкреслюють зобов'язання міської ради щодо підвищення стандартів освіти та інфраструктурного розвитку, що є критично важливими для забезпечення сталого розвитку громади. Покращення умов навчання та робочого середовища у школах сприятиме кращому навчанню та розвитку молоді у Вишневій міській територіальній громаді.

Фінансова діяльність Вишневої міської ради вражає своїми масштабами у інвестицій розвитку, що підтверджується високими капітальними видатками на одного мешканця - вони в 3,86 рази перевищують середній показник по Україні та в 69,9 разів - середній по Київській області. Це свідчить про інтенсивну інвестиційну активність міської ради в інфраструктурні проекти і розвиток території.

Таблиця 2.3 – Показники бюджету Вишневої міської ради станом за 4 квартал 2021 р.

Показники	Бюджет громади	Середній показник по Україні	Середній показник по області
Доходи загального фонду на 1-го мешканця	15062.3 грн	6461.99 грн	1145.13 грн
Видатки загального фонду на 1-го мешканця:	12839.2 грн	6923.02 грн	1750.82 грн
Капітальні видатки на 1-го мешканця:	5242.7 грн	1358.29 грн	74.89 грн
Рівень дотаційності бюджетів:	-10.6 %	-1.36 %	15.57 %

Співвідношення видатків на утримання апарату управління із сумою доходів загального фонду:	6.1 %	18.88 %	28.37 %
Питома вага заробітної плати у видатках загального фонду:	49.6 %	70.11 %	82.54 %
Видатки на загальну середню освіту на 1-го учня:	22654.6 грн	24679.08 грн	9364.05 грн
Питома вага місцевих податків і зборів у доходах загального фонду	32.3 %	32.37 %	36.55 %

Джерело: розроблено автором на основі [9]

З іншого боку, бюджет міської ради характеризується від'ємним дотаційним рівнем, що може свідчити про високу ступінь самодостатності бюджету або про високі власні доходи, що не потребують значної допомоги від держави. Видатки на утримання апарату управління становлять лише 6,1% від загальних доходів фонду, що є відносно низьким показником, і підкреслює ефективність управлінської діяльності.

Заробітна плата в структурі загальних фондових видатків складає майже половину (49,6%), що може вказувати на високий рівень соціальної спрямованості бюджету, забезпечуючи достойне винагородження працівникам сектору.

Щодо освіти, то видатки на середню освіту на одного учня у Вишневій міській громаді трохи нижчі за середній показник по країні (22,654.6 грн. проти 24,679.08 грн.). Це може відображати ефективність витрат або потребу у збільшенні фінансування для досягнення більшої відповідності національним стандартам.

Питома вага місцевих податків і зборів у доходах загального фонду складає 32,3% проти 32,37% в середньому по Україні та 36,55% в середньому по області.

Бюджет Вишневої міської територіальної громади на 2023 рік затверджений рішенням XX сесії VIII скликання «Про бюджет Вишневої міської територіальної громади на 2023 рік» № 101/XX8-47 від 15.12.2022 р. Доходи бюджету Вишневої міської територіальної громади затверджені в сумі 967 млн.

823 тис. 756,00 грн., у тому числі доходи загального фонду бюджету – 942 422 956,00 грн. та доходи спеціального фонду бюджету – 254 008 00,00 грн.

Уточнений річний план становить 2067324179,88 грн., в т.ч. доходи загального фонду - 1542 112 224,88 грн,

Бюджет виконано в сумі - 1740607889,73 грн. (1547753 624,22 грн. - без урахування трансфертів), в т.ч. по загальному фонду 1720088874,94 грн. (1529935598,43 грн. без врахування трансфертів), по спеціальному фонду 20519014,79 грн.

Виконання становить 84,2 % (112,5 % – без урахування трансфертів), в т. ч по загальному фонду 111,5 % (113,2 5 – без урахування трансфертів), по спеціальному фонду на 3,91 % (73 % - без урахування трансфертів).

За 2023 рік здійснено касових видатків згідно із плановими цільовими призначеннями на суму 1305208177,48 грн., що на 452105388,07 грн. більше ніж за 2022 рік (50,8 % до уточненого плану на рік), в т.ч. по загальному фонду - 1048867634,14 грн., що на 267937531,97 грн. більше минулорічних видатків (89,0 % до уточненого плану на рік), по спеціальному фонду - 25634543,32 грн., що на 184167856,10 грн. більше минулорічних (18,5 % до уточненого плану на рік).

Вишнівська міська лікарня отримала хірургічне устаткування на понад 3 млн грн завдяки компанії «PepsiCo Україна» та благодійному фонду «Благомай». Ще до повномасштабного вторгнення разом з міським головою Вишневої міської громади Іллею Діковим був розроблений План розвитку лікарні, а саме: розширення медичних послуг – надання стаціонарної хірургічної допомоги мешканцям громади. Події 2022 року внесли свої корективи, але навесні 2023 року було розпочато проектування хірургічного відділення на базі стаціонару КНП “Вишнівська міська лікарня”.

Серед подарованого обладнання:

- апарат наркозо-дихальний у комплекті;
- дефібрилятор-монітор;
- відео-ларингоскоп;
- монітор пацієнта для контролю життєво-важливих показників;

- стіл операційний;
- стерилізатор паровий;
- аквадистилятор;
- камери ультрафіолетові для зберігання медичного стерильного інструменту, та ін.

Таким чином наразі реалізуються важливі справи, націлені на розвиток медицини нашої громади, попри нелегкі часи.

У 2023 році було завершено головний етап створення цементного терміналу в місті Вишневе. Проект інвестувала компанія «CEMARK», яка є частиною «CRH», світового лідера у галузі виробництва будівельних матеріалів. Загальна вартість інвестицій склала 34 мільйони євро.

Щороку цей комплекс здатен приймати, зберігати і відправляти автотранспортом до 450 тисяч тон цементу. Комплекс оснащений автоматизованими системами пакування та палетизації. Відкриття цього об'єкту дозволило створити 80 нових робочих місць.

У січні 2024 р. в місті Вишневому почався монтаж вікон у багатоквартирних будинках, які пошкоджені внаслідок атак росіян. Через ракетні удари тут пошкоджено 11 багатоповерхівок. Постраждали оселі понад 700 мешканців. В перші ж години після атаки КОВА разом із місцевою владою та міжнародними фондами організували необхідну допомогу.

8 січня 2024 року в електронній системі публічних закупівель «Prozorro» [18] з'явився тендер на капітальний ремонт приміщення стаціонару (для розміщення хірургічного відділення) у Вишнівській міській лікарні за 47 753 051 грн.

Тендер був опублікований Комунальним некомерційним підприємством «Вишнівська міська лікарня» Вишневої міської ради Бучанського району Київської області. Аукціон відбувся 16 січня 2024 року, а вже 24 січня був обраний підрядник. Не пізніше 3 місяців з дня підписання договору, переможець тендеру отримає аванс у розмірі 30%, а протягом 10 робочих днів після виконання робіт — решту суми (70%). Роботи планують виконати до 31 грудня 2024 року.

Отож, згідно із Тендерною документацією, стару будівлю стаціонару Вишнівської міської лікарні майже повністю демонтують і побудують нову. Також навколо новоствореної будівлі облаштують територію.

При цьому, буквально у кінці грудня 2023 року без використання електронної системи провели тендер на капітальний ремонт цієї будівлі з влаштуванням системи блискавкозахисту за 874 837 грн. До того ж витратили ще понад 40 тис. грн на розробку проектно-кошторисної документації та технічний нагляд за об'єктом. Підрядником стало ТОВ «Пожмаркет» – фірма, яка була заснована у червні 2022 року і до цього моменту виграла лише 3 тендери.

У лютому 2024 року Вишнева міська рада і підпорядковані їй підприємства та заклади уклали за результатами публічних закупівель 306 договорів на 32,57 млн. грн.. Про це стало відомо з електронної системи публічних закупівель «Prozorro».

Найбільше замовлень зробило комунальне підприємство «Управління комунального господарства». На 5,3 млн грн. вони замовили послуги з прибирання до кінця поточного року. Згідно з договором, підрядник має підмітати, прибирати сміття, чистити від бруду та снігу, посипати проти ожеледі та чистити урни. Такі роботи розповсюджуватимуться на газони, тротуари, дитячі та спортивні майданчики загальною площею 220 тис. кв.м.

Також, КП «Управління комунального господарства» замовили постачання мікроавтобуса «Hyundai Staria» за 2,42 млн грн.. Автомобіль доставлять на склад виробничої бази підприємства на вул. Зелений, 2 у Вишневому. На сторінці закупівлі вказано, що кошти за мікроавтобус вже перераховані в повному обсязі.

Крім того, КП «Вишнівськтеплоенерго» уклало 5 договорів загальною вартістю 3,09 млн грн. на виготовлення проектно-кошторисної документації для реконструкцій теплових мереж та котелень. З них три договори стосуються реконструкції тепломережі на різних ділянках вулиці Київської, ще один договір стосується реконструкцій котелень з заміною насосного обладнання по вул. Київська, 11 та по вул. Чорновола, 1. Однак, договори підряду на сайті «Prozorro» не опубліковані [18].

Також КП «Вишнівськтеплоенерго» в лютому цього року купили легковий автомобіль Toyota Land Cruiser 150 Prado 2023 року випуску за 1,88 млн грн.. У договорі зазначається, що об'єм двигуна замовленого авто 2.8, а серед іншого воно повинно бути обладнаний клімат контролем, камерами заднього виду та датчиками паркування. Терміном постачання автівки вказано 29 лютого 2024 року, однак про виконання договору ще не прозвітували.

Також серед замовлень Вишневого в лютому: асфальт за 1,42 млн грн. на замовлення КП «Управління комунального господарства»; техобслуговування світлофорів Вишневого та Крюківщини за 643 тис. грн. на замовлення цього ж підприємства; ремонт укриття комунального закладу «Дитячо-юнацька спортивна школа» за 641 тис. грн..

Таким чином, висока економічна спроможність Вишневої міської територіальної громади є основою для формування високих в порівнянні з іншими українськими громадами доходів та видатків бюджету, які потребують оптимізації в умовах воєнного стану.

2.2. Сучасний стан управління публічними фінансами Вишневої міської територіальної громади

Процес реалізації системи публічних потреб та інтересів покладено в основу еволюції суспільства. Незважаючи на багатоманітність реформ, які мали місце в Україні за роки її незалежності, комплексних підходів до вирішення завдань розвитку управління публічними фінансами так і не було чітко сформульовано, не кажучи про їхнє впровадження у життя.

Розвиток управління публічними фінансами зумовлено факторами, основними з яких є:

- 1) реформування системи публічного управління;
- 2) реформування системи публічних фінансів;

3) продовження відповідно до Конституції України процесу наповнення новим, більш вагомим змістом правового статусу людини та громадянина [1, с. 93].

Проте шлях до розбудови європейської моделі управління публічними фінансами не є простим, він пов'язаний з багатьма проблемами, що значною мірою обумовлені модернізацією економіки України, залученням іноземних інвестицій і новітніх технологій, підвищенням конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, виходу на світові ринки, насамперед на ринок ЄС.

Трансформація управлінських відносин, яка зараз відбувається в Україні, поступово збагачує зміст публічного управління, діяльність суб'єктів управління спрямовується на задоволення публічного інтересу. управління місцевими фінансами – регламентований нормами права впорядкований вплив владних суб'єктів фінансових правовідносин на інших суб'єктів у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання, контролю та звітності про виконання місцевих бюджетів та інших місцевих фондів коштів, фінансових планів і програм

Управління фінансів Вишневої міської ради у Київській області, структурний підрозділ створений відповідно до чинного законодавства України. Управління підзвітне та підконтрольне Вишневій міській раді та міському голові, а з питань своїх делегованих повноважень - також Департаменту фінансів Київської обласної державної адміністрації [26].

Управління діє на основі Бюджетного кодексу України, Конституції України, законів України, а також постанов Верховної Ради України, нормативно-правових актів Президента України та Кабінету Міністрів України. Також управління керується актами Міністерства фінансів України, обласної ради, обласної державної адміністрації, Вишневої міської ради, міського голови та актами органу місцевого самоврядування.

Управління фінансів Вишневої міської ради займається важливою діяльністю, спрямованою на підтримання бюджетної дисципліни на всіх етапах бюджетного процесу. Воно несе відповідальність за організацію підготовки та подання проекту міського бюджету до виконавчого комітету та міської ради, а

також за розроблення фінансових пропозицій, що сприяють соціально-економічному розвитку міста.

Крім того, управління працює над удосконаленням методів фінансового і бюджетного планування та координує виконання міського бюджету, забезпечуючи взаємодію між учасниками бюджетного процесу. Відповідно до своїх завдань, управління регулярно займається прогнозуванням та аналізом доходів міського бюджету, що допомагає забезпечити його ефективне виконання.

Для правильного формування та виконання міського бюджету управління розробляє нормативно-правові акти, які включають інструкції з заповнення форм бюджетного запиту, порядок складання та виконання розпису бюджету. Ці документи сприяють чіткому розумінню процесу бюджетування та забезпечують прозорість і відповідність бюджетних запитів прийнятним стратегічним цілям.

Основні завдання Управління фінансів включають:

- Реалізацію державної бюджетної політики на території міста Вишневого.
- Підготовку проектів рішень для Вишневої міської ради та її виконавчого комітету.
- Розробку розпоряджень міського голови в рамках компетенції управління.

Управління фінансів Вишневої міської ради виконує комплекс завдань, які включають не тільки нагляд за дотриманням бюджетного законодавства на всіх стадіях бюджетного процесу, але й активну роль у підготовці та аналізі бюджетних пропозицій. Управління забезпечує ретельне вивчення соціально-економічних показників міста, що впливають на формування міського бюджету, та відповідальне ставлення до прогнозування доходів та планування витрат.

Організаційна структура Управління фінансів Вишневої міської ради наведена на рис.2.6.

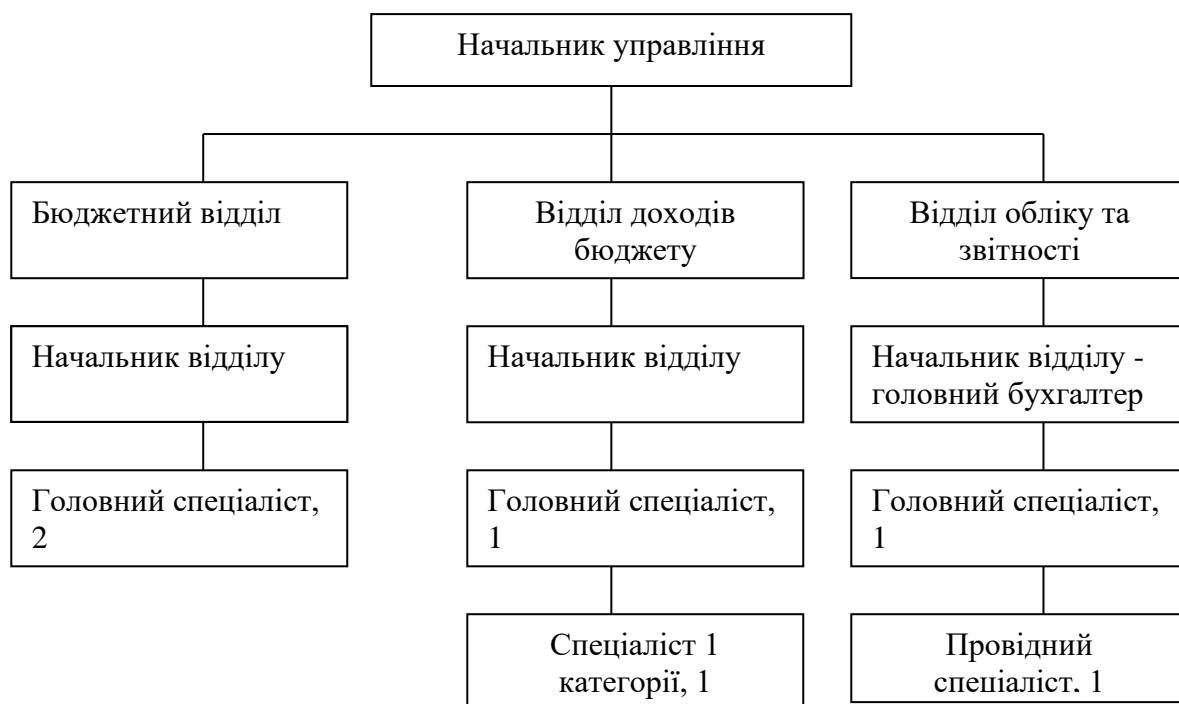

Рисунок 2.6 – Структура Управління фінансів Вишневої міської ради

Джерело: розроблено автором на основі [26]

Задіяне у формуванні та реалізації фінансової стратегії міста, управління активно співпрацює з податковою адміністрацією та іншими відомствами для забезпечення доходів до міського бюджету і ефективного використання виділених коштів. Це включає забезпечення фінансування ключових міських програм і контроль за виконанням бюджету, в тому числі через ведення обліку змін у бюджеті.

Управління фінансів також веде роботу, пов'язану з внутрішніми та зовнішніми звітами, формує зведені звіти та забезпечує виконання бюджетних рішень міської ради. Організаційні обов'язки включають підготовку і подачу офіційних документів, забезпечення розгляду і схвалення важливих фінансових документів, а також реалізацію публічного представлення бюджетних звітів для забезпечення прозорості у фінансових питаннях міста.

До того ж, управління розглядає запити та звернення від депутатів, громадян та організацій, забезпечуючи високий рівень громадської взаємодії та відкритості в управлінні міськими фінансами. Всі ці заходи спрямовані на зміцнення фінансового стану та підвищення якості життя в місті.

Управління фінансів Вишневої міської ради відіграє центральну роль у координації та управлінні фінансовими ресурсами міста, співпрацюючи з численними установами та організаціями. Взаємодія з органами Державної фіскальної служби, Державної аудиторської служби, Державної казначейської служби, а також з іншими структурними підрозділами виконавчого комітету міської ради дозволяє управлінню забезпечувати своєчасне та ефективне виконання бюджету. Ці взаємодії також забезпечують належний обмін інформацією, що є критично важливим для планування та контролю за фінансовими операціями.

Керівництво управлінням здійснюється начальником, якого призначає та звільняє міський голова згідно із законодавством про службу в органах місцевого самоврядування. Ця структура керівництва дозволяє забезпечити чітке та ефективне виконання затвердженої бюджетної політики та фінансових цілей міста, а також впровадження стратегічних ініціатив для економічного та соціального розвитку Вишневого.

Начальник Управління фінансів Вишневої міської ради відіграє ключову роль у розробці та виконанні міського бюджету, відповідальний за належне керування його діяльністю. Він забезпечує організацію робочих процесів, несе персональну відповідальність за результати роботи управління і сприяє створенню належних умов праці.

Затвердження положення про структуру управління фінансами, підпорядковані відділи, посадові інструкції та розподіл обов'язків між співробітниками також входить у його компетенцію. Він ініціює планування роботи управління та розробляє пропозиції для виконавчого комітету та міської ради.

Цей посадовець також відповідальний за затвердження річного бюджету і тимчасових розписів, а також за вжиття заходів для підвищення ефективності управління. Він складає звіти про виконання бюджету та планів роботи, представляє управління у взаємовідносинах з іншими державними структурами та приватними організаціями.

Додатково, начальник управління веде діловодство за бюджетними питаннями, складає інструкції та накази, контролює їх виконання, і може брати участь у засіданнях виконавчого комітету. Він також відповідає за підготовку різних проектів рішень та вносить пропозиції до порядку денного комітету, підготовляє відповіді на депутатські запити та звернення громадян.

Оцінюючи результативність управління публічними фінансами Вишневої міської громади, можна розглянути фінансові показники 4-го кварталу 2021 року. Згідно з даними порталу «Децентралізація», доходи загального фонду бюджету на одного мешканця Вишневої міської ради виявилися в 2,33 рази вищими ніж середній показник по Україні і в 13,15 разів вищими порівняно з середнім показником по Київській області. Це вказує на значно вищий рівень мобілізації ресурсів в громаді.

Аналогічно, видатки загального фонду бюджету на одного мешканця у Вишневій міській раді також значно перевищують середній рівень: вони вищі в 1,85 рази порівняно з середнім по Україні та в 7,21 рази порівняно з середнім по області. Це вказує на активне використання бюджетних коштів на місцевому рівні, можливо, з метою покращення інфраструктури та надання соціальних послуг.

Такі показники демонструють ефективне фінансове управління в рамках місцевого самоврядування, де Вишнева міська рада може служити прикладом для інших регіонів у плані вдалої мобілізації та розподілу ресурсів для розвитку громади.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ ВИШНЕВОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

3.1. Розробка стратегії удосконалення управління публічними фінансами та визначення основних напрямків оптимізації бюджету громади

Згідно з досвідом реформування економік нових членів ЄС, український процес бюджетної децентралізації підкреслює, що бюджетна безпека становить ключовий аспект фінансової стабільності територіальних громад. Таким чином, оцінювання фінансової безпеки громад зазвичай ґрунтується на аналізі їхньої бюджетної безпеки. Конкретні критерії бюджетної безпеки, які використовуються для оцінки, встановлені Бюджетним кодексом України і ефективно застосовуються до бюджетів реформованих ТГ (див. табл. 3.1).

Однак у реальній практиці фінансова стійкість територіальних громад залежить не тільки від дотримання бюджетних нормативів, а й від зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на умови їхньої діяльності та формують унікальність місцевого середовища.

Таблиця 3.2 – Індикатори фінансової стійкості бюджетів ТГ

Індикатори	Значення показника
Оборотний залишок бюджетних коштів	Не більше 2% планових видатків загального фонду бюджету. На кінець бюджетного періоду оборотний залишок бюджетних коштів має бути збережений у встановленому розмірі
Місцеві гарантії для забезпечення виконання боргових зобов'язань суб'єктів господарювання	Надаються на умовах платності, строковості, а також забезпечення виконання зобов'язань у спосіб, передбачений законом
Загальний обсяг місцевого боргу	Не може перевищувати 200% середньорічного індикативного прогнозного обсягу надходжень бюджету розвитку
Резервний фонд бюджету	Не може перевищувати 1% обсягу видатків загального фонду бюджету. Порядок використання коштів визначається Кабінетом Міністрів України
Видатки місцевого бюджету на обслуговування місцевого боргу	Не можуть перевищувати 10% видатків загального фонду місцевого бюджету

Джерело: розроблено автором на основі [13]

Отже, аналізуючи фінансову стійкість територіальних громад, важливо враховувати вплив різноманітних факторів. Для підвищення ефективності фінансового управління в громадах, необхідно розробити детальну стратегію розвитку, що базується на принципах фінансової стійкості. Основні елементи цієї стратегії мають включати бюджетну стратегію ТГ та механізми контролю за реалізацією бюджетних планів, зокрема через створення ефективної системи моніторингу. Це передбачає розробку конкретних принципів моніторингу та узгодження стратегічних цілей з проектами, які планується реалізувати [25, с. 22].

Також необхідно створити економічний потенціал громади, використовуючи місцеві та залучені ресурси, забезпечуючи ефективне управління та розвиваючи міжгромадські взаємодії. За даними ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», "економічний потенціал територіальних громад заснований на їх ресурсних можливостях, які включають людські, природні та матеріальні активи, і здатних забезпечити різноманітні потреби мешканців" [8].

Податкові надходження, які мобілізуються на території територіальних громад, формують активний економічний сектор. Ці надходження включають доходи від різноманітних виробничих підприємств, підприємницької діяльності та надання соціальних послуг, які сплачуються до місцевого бюджету. Важливо, щоб сума цих надходжень була адекватна для покриття всіх необхідних витрат громади, як для поточного функціонування, так і для забезпечення сталого розвитку в майбутньому.

Як зазначає І. С. Микитюк, бюджетну збалансованість слід досягати не за принципом "витрати по доходах", а шляхом акценту на витратах щодо доходів. Це означає, що необхідно не скорочувати витрати, особливо у соціально важливих сферах, а шукати додаткові джерела доходів через легалізацію тіньової економіки, збільшення власних доходів та оптимізацію державної фінансової підтримки регіонів [22, с. 163].

Ще одним важливим напрямком зміцнення фінансової стійкості є створення сприятливого інвестиційного середовища на території громад. Це може включати маркетингові заходи, просування туристичного потенціалу, залучення як іноземних, так і внутрішніх інвесторів. Підтримка розвитку малих та середніх підприємств, активізація підприємницької діяльності та розвиток інноваційних проєктів також можуть служити додатковими джерелами фінансування для громад.

Забезпечення ефективного фінансового планування, контролю та аудиту є ключовим для громад у управлінні їхніми фінансами. Це не тільки сприяє прозорості та відповідальності витрат, але й дозволяє вчасно ідентифікувати фінансові ризики та вживати заходів для їх усунення. Регулярний моніторинг фінансового стану допомагає громадам адаптуватися до змін та уникати потенційних проблем.

Крім того, встановлення партнерських відносин з державними установами, міжнародними організаціями та іншими громадами є важливим для отримання додаткових фінансових ресурсів, технічної підтримки та доступу до нових знань та практик. Ці взаємини можуть сприяти реалізації спільних проєктів і обміну досвідом у сфері фінансового управління.

Включення громадян та громадських організацій у фінансове планування та прийняття рішень також є критично важливим. Така прозорість забезпечує більшу відповідальність і залучення громадян, сприяючи формуванню довіри та взаєморозуміння між владою та громадою. Громадські обговорення, консультації та активне залучення експертів можуть значно покращити якість фінансового управління та ефективність використання ресурсів, відповідаючи на реальні потреби та пріоритети громади.

Фінансова стійкість Вишневої міської територіальної громади залежить від цілісного підходу, який охоплює кілька ключових аспектів: ефективне фінансове планування, реалізацію стратегічних ініціатив, розвиток економічного потенціалу, приваблення інвестицій, а також ретельний контроль і аудит фінансових операцій. Крім того, важливу роль відіграють партнерства з державними і міжнародними

організаціями та активна участь громадськості в бюджетному процесі. Ці заходи сприяють не тільки фінансовій стійкості, але й загальному розвитку і процвітання громади [18, с. 114].

Забезпечення фінансової стійкості територіальних громад є критичним для їх здатності ефективно керувати фінансами, забезпечувати сталі доходи до бюджету та виконувати свої соціальні та економічні функції. Важливим компонентом цієї стійкості є підтримка достатнього рівня доходів місцевого бюджету, що включає ефективне адміністрування податків, мобілізацію додаткових джерел доходів, раціональне використання фінансових ресурсів та активне залучення інвестицій.

Одночасно, важливо зменшити боргове навантаження та забезпечити збалансоване управління фінансовими ризиками у Вишневій міській територіальній громаді. Регулярне фінансове планування, контроль та аудит допомагають громаді виявити потенційні ризики та ефективно управляти своїми фінансами, гарантуючи оптимальне використання доступних ресурсів і підтримання їх фінансового здоров'я.

Фінансова самодостатність Вишневої міської територіальної громади є ключовою для забезпечення її економічної незалежності, що становить основу для успішного розвитку територій і забезпечення потреб населення у соціальних послугах.

Підвищення фінансової спроможності громади можливе через наступні підходи:

1. *Методи управління*: забезпечення ефективного управління фінансами через удосконалення бюджетного процесу, посилення контролю за витратами і оптимізацію фінансових процедур.

2. *Розвиток ринкових відносин*: стимуляція підприємницької активності, формування конкурентоспроможних ринків і забезпечення прозорих регулятивних механізмів.

3. *Використання економічного потенціалу*: ефективне використання наявних ресурсів для розвитку місцевого господарства, приваблення інвестицій і створення нових робочих місць.

4. *Підтримка місцевого бізнесу*: впровадження заходів для підтримки та стимулювання місцевих підприємств, включно з фінансовою підтримкою та сприянням доступу до ринків.

5. *Сучасні господарські форми*: розвиток інноваційних господарських форм, таких як соціальне підприємництво, партнерства з приватним сектором та використання новітніх технологій.

6. *Залучення населення*: створення умов для розвитку підприємницької культури серед населення, включаючи надання освітніх і консультативних послуг.

7. *Інвестиційний клімат*: розробка та реалізація інвестиційних проєктів, залучення внутрішніх та міжнародних інвесторів, створення сприятливих умов для інвестицій та захист прав інвесторів.

Застосування цих підходів допоможе Вишневій міській територіальній громаді зміцнити свою фінансову стійкість та сприяти її довгостроковому розвитку [21, с. 23].

Загальна мета фінансових заходів для Вишневої міської територіальної громади полягає у підвищенні її фінансової стійкості, що відкриває можливості для самостійного розвитку, стимулювання економічного зростання, поліпшення соціальної інфраструктури та задоволення потреб громадян. Різноманітні напрямки фінансової політики сприяють забезпеченню цих цілей, серед яких можна виділити важливість підвищення добробуту і якості життя громадян, що включає доступ до високоякісних соціальних послуг, розвиток освіти, охорони здоров'я, культури та спорту, а також підтримку соціально вразливих верств населення.

Створення привабливих інвестиційних умов також відіграє ключову роль, включаючи розвиток інфраструктури, підтримку інноваційних і перспективних галузей, що сприяє привабленню внутрішніх та зовнішніх інвестицій. Зміцнення дохідної бази громади через розвиток економічної діяльності, стимуляцію

підприємництва та ефективне управління бюджетними ресурсами є фундаментальним для досягнення фінансової стійкості.

Крім того, розвиток ділової і технічної інфраструктури, таких як надання якісних юридичних, аудиторських та консалтингових послуг, а також інвестиції в розвиток доріг, енергетичних, транспортних і комунікаційних мереж, створюють умови для підтримки бізнесу та забезпечення сталого економічного зростання.

Особливе значення має підвищення ефективності бюджетних витрат, оптимізація розподілу коштів та удосконалення міжбюджетних відносин, що забезпечують співпрацю та координацію між різними рівнями влади. Широке залучення громадськості до бюджетного процесу забезпечує прозорість і дає змогу громадянам активно брати участь у формуванні бюджетних пріоритетів, сприяючи розвитку громади.

Таким чином, використання оптимальних шляхів щодо удосконалення управління публічними фінансами громади сприяє економічній самостійності громади, її потенціалу розвитку та зміцненню фінансової бази, що є вирішальним для економічного зростання та поліпшення якості життя громадян.

3.2. Запровадження заходів щодо підвищення ефективності використання бюджетних коштів в умовах воєнного стану

Діяльність виконавчого комітету Вишневої міської ради в період воєнного стану включає специфічні завдання, що стосуються корегування місцевого бюджетного процесу [21, с. 24]. Основні дії включають внесення змін до місцевого бюджету та перерозподіл видатків у рамках наявних бюджетних призначень. Це охоплює фінансування територіальної оборони, підтримку переміщених осіб та діяльність військових адміністрацій [13]. Крім того, реагуючи на зміни воєнної обстановки, комітет вживає заходів щодо перерахування коштів до Державного бюджету, затвердження проєктів місцевих

бюджетів та використання резервного фонду за потребою, що може перевищувати 1% загального фонду відповідно до ситуації на території [8].

В період дії воєнного стану, на територіях, де не ведуться активні бойові дії, міський голова має повноваження приймати рішення про виділення коштів з місцевого бюджету на потреби Збройних сил України. Він також може змінювати соціально-економічні та культурні програми розвитку місцевості, вносити корективи в цільові програми, що відповідають на інші потреби громади.

У табл. 3.2 здійснено огляд особливостей нормативно-правових змін, які стосуються розподілу коштів з Державного бюджету до місцевих бюджетів, а також їх впливу на населення та бізнес територіальних громад в умовах воєнного стану.

Таблиця 3.2 – Державна фінансова підтримка територіальних громад України на період воєнного стану

Місцеві бюджети	Населення	Бізнес
Передбачено погашення позик (місцевого боргу) у розмірі 80%, наданих на покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів (наявність заборгованості позик)	Безоплатне забезпечення продовольчими товарами тривалого зберігання населення ТГ у регіонах, на території яких тривають активні бойові дії	Знято обмеження у кредитуванні (не більше 1 року) для суб'єктів великого підприємництва (не менше 60% торговельних площ – торгівля продуктами)
В умовах воєнного стану не здійснюється перерахування реверсної дотації з місцевих бюджетів територій до Державного бюджету	Залишки коштів освітньої субвенції місцевих бюджетів на 01.01.2022 спрямовувати з Державного до місцевих бюджетів на заходи територіальної оборони; переміщення, евакуацію, вивезення цивільного населення у безпечні місця із небезпечних територій, де ведуться бойові дії; задоволення продовольчих потреб цивільного населення	Роботодавцям за працевлаштування ВПО (крім бюджетних установ) надається щомісячна компенсація з Державного бюджету 6500 грн за кожную працевлаштовану особу

Джерело: розроблено автором на основі [23]

Ці повноваження дозволяють міському голові гнучко реагувати на виклики воєнного часу, адаптуючи бюджетні ресурси до змінених обставин. Він може перерозподіляти фінанси, щоб забезпечити належну підтримку Збройних сил, а

також переорієнтувати програми розвитку для відповіді на актуальні потреби мешканців і підтримки їхнього благополуччя.

Ці рішення мають важливе значення для забезпечення обороноздатності країни та безпеки місцевих жителів. Вони відображають готовність та відповідальність місцевої влади управляти кризовими ситуаціями, дозволяючи місцевим керівникам приймати стратегічні рішення, які сприяють захисту і розвитку територій.

Будь-яка фінансова підтримка, надана в цей період та до року після закінчення або скасування воєнного стану, визнається законною відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». В цей час постачальники державної допомоги звільняються від обов'язку подавати звіти про державну допомогу та повідомляти про нові випадки такої допомоги.

У контексті переходу місцевих бюджетів на програмно-цільовий метод планування, який спрямований на досягнення конкретних результатів, важливим інструментом державного управління стає фінансовий контроль за виконанням бюджетних програм. Цей метод дозволяє більш ефективно аналізувати використання коштів і зменшувати проблемні питання у діяльності органів місцевої влади.

Одночасно, для місцевих бюджетів були скасовані певні вимоги, що спрощують бюджетний процес [5, с. 67]. Зокрема, було відмінено обов'язок щодо передачі коштів у межах місцевого бюджету між загальними і спеціальними фондами в рамках бюджетних призначень при прийнятті або зміні місцевого бюджету. Також не потрібно більше публікувати звіт місцевих бюджетів до 1 березня поточного року, представляти публічно інформацію про виконання бюджетних програм головними розпорядниками бюджетних коштів до 15 березня поточного року, а також подавати річний звіт до 1 квітня поточного року. Відповідні терміни для подання Казначейством звітності про виконання місцевих бюджетів також були скасовані.

Ці зміни покликані спростити адміністрування бюджетних процесів і зробити їх більш адаптованими до сучасних викликів і потреб, особливо в умовах

воєнного стану, надаючи місцевому керівництву більшу гнучкість у фінансовому плануванні та управлінні.

За результатами перевірок, проведених Державною аудиторською службою України, видно збільшення числа випадків, коли неефективні управлінські рішення або ризиковані операції призводили до незаконних витрат у місцевих бюджетах. У світлі цього, важливість розвитку та покращення фінансового контролю стає очевидною. Як проаналізовано у працях Піхоцького В.Ф., Басанцова І.В., та Гуцаленка Л.В., ефективність фінансового контролю можна розглядати з двох перспектив: як ефективність використання державних коштів та власності, так і з точки зору результативності діяльності органів, що здійснюють контроль.

Система фінансового контролю не тільки забезпечує прозорість та підзвітність місцевого самоврядування, але й стає ключовим механізмом для підтримки фінансової стабільності на державному рівні та підвищення рівня життя населення по всій країні [12, с. 324]. Осмислення цих питань та впровадження рекомендацій дослідників може допомогти у вашій професійній діяльності, особливо в контексті забезпечення бюджетної безпеки, яка є критичною для фінансової стабільності об'єднаних територіальних громад [12, с. 324].

У контексті застосування програмно-цільового методу для забезпечення більшої корисності громадських послуг, фінансованих з місцевих бюджетів, посилення фінансового контролю за результативністю бюджетних програм стає ключовим. У цьому процесі розпорядники коштів виконують закупівлі товарів, робіт і послуг, керуючись Законом України «Про публічні закупівлі» [30] та іншими нормативними актами.

Для забезпечення прозорості та ефективності закупівель використовується електронна система закупівель «Prozorro» [14], яка дозволяє розміщувати та отримувати інформацію про угоди та плани закупівель від початку до завершення виконання контрактів. Така система сприяє підвищенню відкритості бюджетних

процесів і дозволяє здійснювати моніторинг та аналіз ефективності витрачання коштів.

На веб-сайті «Prozorro» публікується детальна інформація про закупівлі, включаючи кількість, ціну, загальну вартість договору та бюджет, призначений для цієї закупівлі. Для повноцінного аналізу важливо також враховувати ринкові ціни, оплачену суму за договором і фактичну потребу розпорядника коштів у даному товарі або послугі. Ці дані допомагають визначити дійсну ефективність і доцільність використання бюджетних коштів, що є основою для належного фінансового контролю в рамках місцевих бюджетів.

З метою підвищення корисності для населення від надання суспільних послуг, фінансовані за рахунок місцевих бюджетів, необхідно зосередити увагу на зміцненні фінансового контролю над результативністю бюджетних програм. Важливим аспектом цього є точне визначення критичних показників, що дозволяють оцінювати ефективність використання бюджетних коштів [12, с. 326].

Серед ключових показників, які слід враховувати, можна виділити:

1. *Коефіцієнт забезпеченості потреби* – який показує, наскільки обсяг закупівель відповідає фактичним потребам.

2. *Коефіцієнт економичності* – який вимірює відношення суми, заявленої для закупівлі, до фактично витраченої суми за договором. Значення цього показника вище одиниці вказує на економічну вигоду від закупівлі.

3. *Коефіцієнт виконання договору* – який визначає, яка частка від загальної суми договору була оплачена.

4. *Коефіцієнт вигідності* – який відображає, наскільки закупівельна ціна вигідніша порівняно з ринковою ціною.

5. *Коефіцієнт ефективності* – об'єднує всі зазначені коефіцієнти, відображаючи загальну ефективність закупівель.

6. *Коефіцієнт прозорості* – який визначається через відношення суми опублікованих закупівель до загальної суми закупівель за рік, є важливим для оцінки відкритості бюджетних процесів.

Крім числових показників, надзвичайно важливим є аналіз якості придбаних товарів, робіт чи послуг. Якість, яка не відповідає стандартам, може знизити загальну ефективність використання коштів, незалежно від того, наскільки економічно вигідною була закупівля. Хоча показник якості безпосередньо не вираховується, його важливість у визначенні загальної ефективності закупівлі не можна недооцінювати.

Для забезпечення ефективності бюджетних закупівель важливо сфокусуватися на ключових показниках, таких як прозорість, своєчасність, економічна вигода, та якість товарів. Ці показники не тільки знижують витрати та час, витрачений бюджетними установами на закупівлі, але й мінімізують ризики корупції та підвищують результативність бюджетних програм [12, с. 326].

Вишневе, як модель швидкого, але збалансованого розвитку, демонструє, як активне будівництво та розвиток інфраструктури можуть іти поруч з залученням інвестицій та підтримкою естетичної привабливості. Основна задача депутатської комісії з містобудування та інвестицій полягає в активному залученні інвестицій, що сприятимуть подальшому розвитку міста, його розширенню та покращенню життєвого простору для швидко зростаючої кількості його жителів. Такий підхід є ключовим для сталого розвитку, відповідаючи як на поточні, так і на майбутні потреби мешканців.

У депутатів місцевих рад у виключному пріоритеті є питання земельних відносин та бюджетні проблеми. Їх вирішують тільки депутати міської ради на чолі з міським головою. І вони взаємопов'язані: для наповнення бюджету потрібні інвестиції, а для цього необхідні компанії, які хочуть і можуть поповнювати міську скарбницю. Зокрема це стосується - забудовників. Як відомо, місто має право на чотири відсотка пайової участі від кошторисної вартості житлової забудови, десять відсотків – від нежитлової забудови. Частина коштів йде на будівництво інженерних комунікацій при підключенні зони забудови до міських мереж, а частина спрямовується на реконструкцію та розвиток міської інфраструктури. Прикладом, якщо кошторис невеличкого житлового кварталу складає близько 300 млн грн, місто отримає 12 млн грн. Саме за рахунок цих

коштів з'являються нові дитячі майданчики, проводяться масштабні ремонтні роботи, розвивається інфраструктура. Поповнення бюджету цілком залежить від здатності депутатів залучати відповідні кошти.

Значущим джерелом доходів місцевих бюджетів є місцеві податки та збори, що формують значну частку фінансових ресурсів територіальних громад. Згідно з пунктом 10.2 статті 10 Податкового кодексу України (ПКУ), органи місцевого самоврядування (ОМС) мають повноваження встановлювати ставки єдиного податку та податку на майно, що включає транспортний податок та плату за землю (за винятком земельного податку на лісові землі). Проте, ОМС не залучені безпосередньо до процесу адміністрування цих податків, який наразі перебуває у віданні Державної податкової служби (ДПС) України.

Ця розділеність повноважень може створювати певні складнощі, адже місцеве самоврядування має можливість впливати на обсяги надходжень від місцевих податків та зборів, але не контролює процес їх стягнення та адміністрування. Це становище викликає потребу в докорінній переоцінці та можливих змінах в законодавстві, спрямованих на підвищення фінансової незалежності та самодостатності територіальних громад.

Одним із ключових кроків до зміцнення фінансової самодостатності громад може стати розширення їх повноважень у сфері адміністрування місцевих податків. Це дозволило б забезпечити більш тісний зв'язок між рішеннями, що приймаються на місцевому рівні, та реальним станом фінансових надходжень, а також сприяло б збільшенню відповідальності ОМС перед мешканцями громади за ефективне використання бюджетних коштів. Такий підхід потребує детального розгляду та обговорення у контексті поточного законодавства та потенційних змін до нього.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній бакалаврській роботі здійснено визначення сутності, змісту та особливостей управління публічними фінансами територіальних громад, його сучасного стану та напрямів удосконалення на прикладі Вишневої міської територіальної громади Бучанського району Київської області. На основі проведеного дослідження сформульовано наступні висновки:

1. Визначено сутність публічних фінансів та основні принципи управління публічними фінансами. Публічні фінанси запропоновано розглядати як суспільні відносини, які пов'язані з фінансовим забезпеченням усіх видів публічних потреб та інтересів і які реалізуються через бюджетну систему, позабюджетні цільові фонди, фінанси підприємств державної та комунальної форм власності. Таке розширене трактування структури публічних фінансів дає змогу уточнити механізм управління ними, розробити систему стимулів, форм впливу та контролю.

Основними принципами управління публічними фінансами територіальних громад є забезпечення прозорості, ефективності, економічності, а також раціонального використання бюджетних коштів з метою задоволення потреб населення і розвитку території.

2. Розкрито роль та місце публічних фінансів територіальних громад в системі публічних фінансів України. Публічні фінанси територіальних громад відіграють ключову роль у забезпеченні фінансової самостійності та розвитку місцевих громад, а також у підтримці стабільності всієї системи публічних фінансів України. Територіальні громади мають право на самостійне формування, затвердження та виконання своїх бюджетів. Це дає їм можливість самостійно визначати пріоритети розвитку та розподіляти ресурси відповідно до місцевих потреб. Центральний уряд здійснює трансферти до місцевих бюджетів, включаючи дотації, субвенції та інші форми фінансової підтримки. Це дозволяє забезпечувати фінансову рівність між громадами з різними фінансовими

можливостями. Успішне управління публічними фінансами на місцевому рівні сприяє зміцненню всієї системи публічних фінансів України та покращенню якості життя громадян.

3. Проаналізовано економічну спроможність, доходи та видатки бюджету Вишневої міської територіальної громади. Фінансова діяльність Вишневої міської ради вражає своїми масштабами у інвестицій розиток, що підтверджується високими капітальними видатками на одного мешканця - вони в 3,86 разів перевищують середній показник по Україні та в 69,9 разів - середній по Київській області. Це свідчить про інтенсивну інвестиційну активність міської ради в інфраструктурні проекти і розвиток території.

Також, бюджет міської ради характеризується від'ємним дотаційним рівнем, що може свідчити про високу ступінь самодостатності бюджету та про високі власні доходи, що не потребують значної допомоги від держави. Видатки на утримання апарату управління становлять лише 6,1% від загальних доходів фонду, що є відносно низьким показником, і підкреслює ефективність управлінської діяльності.

4. Проаналізовано сучасний стан управління публічними фінансами Вишневої міської територіальної громади. Сучасний стан управління публічними фінансами Вишневої міської територіальної громади характеризується прагненням до прозорості, ефективності та підзвітності. Разом з тим, існує потреба в подальшому вдосконаленні механізмів фінансового контролю та залученні сучасних технологій для оптимізації управлінських процесів. Для подальшого розвитку необхідно забезпечити стабільне зростання доходів бюджету, ефективне використання коштів та активну взаємодію з громадськістю.

5. Визначено напрями удосконалення управління публічними фінансами територіальної громади. Для підвищення ефективності управління публічними фінансами в громадах, необхідно розробити детальну стратегію розвитку, що базується на принципах фінансової стійкості. Основні елементи цієї стратегії мають включати бюджетну стратегію територіальної громади та механізми контролю за реалізацією бюджетних планів, зокрема через створення ефективної

системи моніторингу. Це передбачає розробку конкретних принципів моніторингу та узгодження стратегічних цілей з проектами, які планується реалізувати.

Також необхідно створити економічний потенціал громади, використовуючи місцеві та залучені ресурси, забезпечуючи ефективне управління та розвиваючи міжгромадські взаємодії.

Забезпечення ефективного фінансового планування, контролю та аудиту є ключовим для громад у управлінні їхніми фінансами. Це не тільки сприяє прозорості та відповідальності витрат, але й дозволяє вчасно ідентифікувати фінансові ризики та вживати заходів для їх усунення. Регулярний моніторинг фінансового стану допомагає громадам адаптуватися до змін та уникати потенційних проблем.

6. Розроблено рекомендації щодо оптимізації бюджету та використання бюджетних коштів територіальної громади в умовах воєнного стану. Для того аби забезпечити прозорість та ефективність управління фінансів у громаді, варто автоматизувати деякі фінансові процеси. Адже впровадження спеціалізованого програмного забезпечення для обліку фінансів, бюджетування та звітності може допомогти уникнути помилок та збільшити швидкість обробки даних. Це також спростить моніторинг фінансових потоків і забезпечить більшу прозорість управління фінансами. Потрібно оптимізувати бюджетні процеси. А саме, Управління фінансів, повинне зробити ретельний аналіз бюджету та вивчити можливості зменшення витрат без втрати якості послуг. Це може включати перегляд контрактів з постачальниками, удосконалення процесів закупівель та ефективне використання фінансових ресурсів.

Щодо системи закупівель «Prozorro», яка використовується в Україні, то Вишневій міській раді, а саме Управлінню фінансів варто розглянути посаду уповноваженого та відповідального за організацію та проведення процедур закупівлі.

Використання чітких показників, таких як прозорість закупівель, економічність витрат, вигідність цін, виконання договорів, забезпеченість потреби

та якість товарів або послуг, має стати нормою для підвищення загальної ефективності та прозорості бюджетних закупівель. Такі заходи не тільки підвищать корисність витрачання коштів місцевих бюджетів для населення, але й сприятимуть сталому розвитку та забезпеченню фінансової незалежності громад в умовах воєнного стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баланюк І., Іваночко Б. Інвестиційне забезпечення соціально-економічного розвитку територіальних громад. *Аграрна економіка*. 2023. Т. 16, № 1-2. С. 91-98.
2. Бондарук Т.Г. Місцеве самоврядування та його забезпечення в Україні : монографія. Київ. НАН України: Ін-т екон. та прогнозів, 2009. 608 с.
3. Венгер В.В. Фінанси : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр уч. л-ри, 2009. 432 с.
4. Возняк Г.В., Коваль В.М. Видатки місцевих бюджетів через призму війни в Україні. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: зб. наук. пр. 2022. Вип. 2(154). С. 9-14.
5. Возняк Г.В., Коваль В.М. Механізми зміцнення фінансової самодостатності територіальних громад в умовах нестабільності: практичні аспекти. «Економічний часопис» *Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2023. № 1. С. 61-69.
6. Волохова І. С. Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації в Україні: монографія. Одеса : Атлант, 2014. 462 с.
7. Воронова Л.К. Фінансове право України.. К.: Прецедент: Моя книга, 2006. 448 с.
8. Гринчишин І. М., Біль М. М., Лещух І. В., Патицька Х.О., Попадинець Н.М. Зміцнення спроможності територіальних громад на основі ефективного використання ендогенного потенціалу / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». Львів, 2019. 300 с.
9. Громадська організація: «Портал «Децентралізація». URL: <https://decentralization.ua/> (дата звернення 10.05.2024)
10. Дяченко С.А. Публічні, державні та місцеві фінанси: співвідношення понять. *Держава та регіони*. 2018. № 4(64). С. 59–52.

11. Європейська Хартія місцевого самоврядування (ETS No. 122), URL: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/122> (дата звернення 11.05.2024)
12. Жадан О. Підвищення ефективності використання коштів місцевих бюджетів. *Молодий вчений*. 2020. Вип. 4 (80). С 323-327.
13. Ільїна М.В., Шпильова Ю.Б. Перспективи повоєнного розвитку громад і територій України. *Ефективна економіка*. 2023. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_5_5 (дата звернення 12.05.2024)
14. Інформація про процедури закупівель за бюджетні кошти. Офіційний портал оприлюднення інформації про публічні закупівлі України. URL: <https://prozorro.gov.ua/> (дата звернення: 30.04.2024).
15. Кириленко О.П. Фінанси (теорія та вітчизняна практика) : навч. посіб. Тернопіль : Астон, 2002. 212 с.
16. Кнейслер О., Спасів Н., Кізима Т. Фінанси об'єднаних територіальних громад у фінансовій системі України. *Світ фінансів*. 2020. Вип. 1. С. 8-19.
17. Кравченко В.І. Фінанси України: сучасні виклики і проблеми розвитку. *Економіка та держава*. 2013. № 5. С. 9–13.
18. Кузьменко І.І., Мартиненко О.С. Формування інвестиційної привабливості місцевих громад: методологічний аспект. *Економічні науки*. 2022. № 3(4). С. 112-119.
19. Куценко Т.Ф. Публічні фінанси в Україні: зміст та структура з урахуванням сучасних тенденцій розвитку. *Економіка та держава*. 2016. № 6. С. 62–66.
20. Луніна І.О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини : навчальний посібник. Київ : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2019. 304 с.
21. Мацюк І. Аналіз можливостей інклюзивного розвитку територіальних громад в умовах воєнного стану. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2023. № 1. С. 19-27

22. Микитюк С.І. Теоретичні основи збалансованості бюджетної системи України. *Економічний вісник університету*. 2013. Вип. 20(1). С. 162-167.
23. Нечай А.А. Правові проблеми регулювання публічних видатків у державі. URL: <http://mego.info> (дата звернення 12.05.2024)
24. Олексюк Г.В., Хром'як Й.Я., Попадинець Н. М. Маркетингова стратегія як інструмент реалізації стратегічного плану розвитку територіальних громад. *Економіка України*. 2022. № 7. С. 67-88.
25. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2004. 240 с.
26. Офіційний сайт Вишневої міської ради URL: <https://vyshneve-rada.gov.ua> (дата звернення 10.05.2024)
27. Петренко Л.П., Ковальчук Н.Я. Інноваційні механізми фінансування проектів розвитку громад. *Економіка і суспільство*. 2022. № 11. С. 250-256.
28. Пітюлич М.М., Крупка А.Я., Мінкович В.Т., Чакій О.І. Детермінанти розвитку та їх вплив на фінансову стійкість територіальних громад, Регіональна економіка. 2023. № 1. С. 34-44.
29. Про місцеве самоврядування. Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#> (дата звернення 06.05.2024)
30. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII / URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>. (дата звернення 01.05.2024)
31. Про відкритість використання публічних коштів. Закон України від 11.02.2015 № 183-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19> (дата звернення 03.05.2024)
32. Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України»: Закон України від 15.03.2022 р. № 2134-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2134-20#Text> (дата звернення 02.05.2024)

33. Прутська О. О. Зміст та структура публічних фінансів: теоретичний аспект / О. О. Прутська // *Приазовський економічний вісник*. 2021. Вип. 3. С. 131-135
34. Пшик Б.І. Бюджетна прозорість як важлива умова зміцнення фінансової самодостатності територіальних громад. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2022. Вип. 4. С. 34-42.
35. Романенко О. Р. Фінанси. К.: Центр навч. л-ри, 2003. 312 с.
36. Стащук О., Жук М. Фінансова безпека територіальних громад, як ключовий фактор забезпечення їх сталого розвитку. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2021. № 3. С. 54-60.
37. Тарасенко В.О. Стратегії розвитку малих міст в умовах децентралізації. Містобудування та територіальне планування. 2022. Вип. 73. С. 128-135.
38. Хитько М.М., Кулик А.В. Стратегічне планування розвитку територіальних громад в умовах євроінтеграції. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 11. [URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2023_11_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2023_11_22) (дата звернення 07.05.2024)
39. Хоменко А.П. Екологічний аспект розвитку територіальних громад. *Наукові записки Тернопільського національного університету*. 2019. Вип. 2. С. 67-74.
40. Цимбалюк І. О. Інклюзивний розвиток регіону в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 340 с.
41. Юрій С.І., Бескид Й.М. Бюджетна система : навч. посіб. К.: Таксон, 2002. 256 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

План заходів щодо складання прогнозу бюджету Вишневої міської територіальної громади на 2024-2026 роки

№ з/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні за виконання
1.	Провести реєстрацію учасників бюджетного процесу на 2024 рік в ПЗ "БООІСА" "	До 31 травня 2023 р.	Всі учасники бюджетного процесу
2.	Здійснення аналізу виконання місцевого бюджету у попередніх та поточному бюджетних періодах, виявлення тенденцій у виконанні дохідної та видаткової частин бюджету	До 1 червня 2023 р.	Управління фінансів Вишневої міської ради
3.	Доведення до головних розпорядників бюджетних коштів організаційно-методологічних засад складання прогнозу місцевого бюджету, визначених Мінфіном, та інструктивного листа щодо основних організаційних засад процесу підготовки пропозицій до прогнозу бюджету	Після отримання з Мінфіну	Управління фінансів Вишневої міської ради
4.	Надання управлінню фінансів Вишневої міської ради основних прогнозних показників економічного і соціального розвитку території м.Вишневе та с.Крюківщина на 2024-2026 роки .	До 15 червня 2023 р.	Відділ з питань економіки, торгівлі та регіонального розвитку, Сектор інвестиційної діяльності виконкому Вишневої міської ради
5.	Підготовка та надання управлінню фінансів Вишневої міської ради прогнозу на 2024-2026 роки по надходженню до місцевого бюджету : - коштів від продажу майна, що знаходиться у комунальній власності територіальної громади міста; - податку на прибуток підприємств, що належать до комунальної власності міста; - цільового фонду.	До 1 червня 2023 р.	Відділ з питань економіки, торгівлі та регіонального розвитку, Відділ з питань житлово-комунального господарства, тарифоутворення, енергоефективності, енергозбереження та з питань надзвичайних ситуацій виконкому Вишневої міської ради, керівники комунальних установ

6.	<p>Підготовка та надання управління фінансів Вишневої міської ради прогнозу на 2024- 2026 роки за очікуваними надходженнями до місцевого бюджету:</p> <ul style="list-style-type: none"> - коштів від продажу землі; - орендної плати за земельні ділянки; - коштів від плати за розміщення зовнішньої реклами на території міста; - плата за встановлення земельного сервіту. 	До 1 червня 2023 р.	Відділ містобудування та архітектури, Відділ регулювання земельних відносин та екологічних питань, виконкому Вишневої міської ради
7.	Надання управління фінансів Вишневої міської ради інформації щодо чисельності населення	До 1 червня 2023 р.	Територіальний орган статистики (за запитом)
8.	Підготовка та надання до управління фінансів Вишневої міської ради прогнозних показників обсягів надходжень за видами податків і зборів прогнозу на 2024-2026 роки	До 1 червня 2023 р.	Головне управління ДПС у Київській області
9.	<p>Прогнозування обсягів доходів місцевого бюджету, визначення обсягів фінансування місцевого бюджету, повернення кредитів до місцевого бюджету та орієнтовних граничних показників видатків місцевого бюджету, та надання кредитів з місцевого бюджету на середньостроковий період на підставі прогнозу економічного і соціального розвитку України та території, аналізу виконання місцевого бюджету в попередніх та поточному бюджетних періодах</p>	До 20 червня 2023 р.	Управління фінансів Вишневої міської ради

10.	Розроблення та доведення до головних розпорядників бюджетних коштів Інструкції 3 підготовки пропозицій до прогнозу бюджету та орієнтовних граничних показників видатків та надання кредитів з місцевого бюджету на середньостроковий період	До 1 липня 2023 р.	Управління фінансів Вишневої міської ради
11.	Надання управління фінансів Вишневої міської ради пропозицій до прогнозу	До 15 липня 2023 р.	Головні розпорядники бюджетних коштів
12.	Здійснення аналізу поданих головними розпорядниками бюджетних коштів пропозицій до прогнозу місцевого бюджету на відповідність доведеним орієнтовним граничним показникам видатків місцевого бюджету та надання кредитів з місцевого бюджету і вимогам доведених інструкцій	До 20 липня 2023 р.	Управління фінансів Вишневої міської ради
13.	Проведення погоджувальних нарад з головними розпорядниками бюджетних коштів щодо узгодження показників прогнозу місцевого бюджету	До 23 липня 2023 р.	Управління фінансів Вишневої міської ради, головні розпорядники бюджетних коштів

14.	Подання інформації, що міститься в наданих головними розпорядниками коштів місцевого бюджету пропозиціях до прогнозу місцевого бюджету у разі потреби.	До 30 липня 2023 р.	Головні розпорядники бюджетних коштів, Управління фінансів Вишневої міської ради
15.	Доопрацювання прогнозу місцевого бюджету за результатами проведених погоджувальних нарад та інформації, отриманої від структурних підрозділів виконкому Вишневої міської ради.	До 10 серпня 2023 р.	Управління фінансів Вишневої міської ради
16.	Подання прогнозу місцевого бюджету до виконавчого комітету Вишневої міської ради.	До 15 серпня 2023 р.	Управління фінансів Вишневої міської ради
17.	Розгляд та схвалення прогнозу місцевого бюджету	До 1 вересня 2023 р.	Виконавчий комітет Вишневої міської ради
18.	Подання прогнозу місцевого бюджету разом із фінансово-економічним обґрунтуванням до Вишневої міської ради для розгляду в порядку, визначеному радою (згідно законодавства)	До 6 вересня 2023 р.	Виконавчий комітет Вишневої міської ради
19.	Супровід розгляду питання щодо прогнозу бюджету постійними комісіями Вишневої міської ради та на пленарному засіданні міської ради в порядку, визначеному радою	До прийняття рішення	Представники виконавчого комітету, головних розпорядників бюджетних коштів Вишневої міської ради
20.	Розгляд прогнозу місцевого бюджету на 2024-2026 роки (згідно законодавства)	До 25 вересня 2023 р.	Вишнева міська ради

21.	Подання інформації на Мінфін, що міститься в прогнозі місцевого бюджету на 20242026 р. через АС «LOGICA» (згідно законодавства)	До 30 вересня 2023 Р-	Управління фінансів Вишневої міської ради
-----	---	-----------------------	---

Додаток Б

Порівняльний аналіз видатків бюджету Вишневої міської громади

ТКВ КБМ С	Найменування видатків	Фактичні видатки за 2023р., тис. грн.	Планові видатки за 2024 р., тис. грн.	Відсоток росту, %
0160	Керівництво і управління у відповідній сфері у містах (місті Києві), селищах, селах, територіальних громадах	61400,38	77050,00	125,49
0180	Інша діяльність у сфері державного управління	6399,56	2050,00	32,03
1010	Надання дошкільної освіти	152584,7	148455,0	97,29
1021	Надання загальної середньої освіти закладами загальної середньої освіти за рахунок коштів місцевого бюджету	90001,40	69130,40	76,81
1031	Надання загальної середньої освіти закладами загальної середньої освіти за рахунок освітньої субвенції	141446,1	164853,4	116,55
1070	Надання позашкільної освіти закладами позашкільної освіти, заходи із позашкільної роботи з дітьми	10376,67	13529,40	130,38
1080	Надання спеціалізованої освіти мистецькими школами	13670,41	18720,00	136,94
1142	Інші програми та заходи у сфері освіти	616,88	880,00	142,65
1151	Забезпечення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів за рахунок коштів місцевого бюджету	1667,41	1706,00	102,31
1152	Забезпечення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів за рахунок освітньої субвенції	1620,92	2343,08	144,55
1160	Забезпечення діяльності центрів професійного розвитку педагогічних працівників	2895,53	4035,00	139,35
1162	Інші програми та заходи у сфері охорони здоров'я	36915,06	41800,00	113,23
3035	Компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян на залізничному транспорті	3900,00	2920,00	74,87
3160	Надання соціальних гарантій фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги	530,22	612,00	115,42
3191	Інші видатки на соціальний захист ветеранів війни та праці	537,88	1300,00	241,69

3241	Забезпечення діяльності інших закладів у забезпеченні сфері соціального захисту і соціального	5482,77	7213,00	131,56
3242	Інші заходи у сфері соціального захисту і соціального забезпечення	7574,27	10055,00	132,75
4030	Забезпечення діяльності бібліотек	3860,36	4873,10	126,23
4040	Забезпечення діяльності музеїв і виставок	656,19	1269,50	193,47
4060	Забезпечення діяльності палаців і будинків культури, клубів, центрів дозвілля та інших клубних закладів	3543,22	7157,40	202,00
4082	Інші заходи в галузі культури і мистецтва	2054,77	4800,00	233,60
5011	Проведення навчально-тренувальних зборів і змагань з олімпійських видів спорту	518,85	500,00	96,37
5031	Утримання та навчально-тренувальна робота комунальних дитячо-юнацьких спортивних шкіл	9363,52	13300,00	142,04
5062	Підтримка спорту вищих досягнень та організацій, які здійснюють фізкультурно-спортивну діяльність в регіоні	11930,20	15682,50	131,45
6011	Експлуатація та технічне обслуговування житлового фонду	54100,00	5000,00	9,24
6012	Забезпечення діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії	124429,52	29430,00	23,65
6013	Забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного господарства	52117,70	14140,20	27,13
6020	Забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги	6663,11	6400,00	96,05
6030	Організація благоустрою населених пунктів	100355,34	120000,00	119,58
7413	Інші заходи у сфері автотранспорту	1776,74	1500,00	84,42
7461	Утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури за рахунок коштів місцевого бюджету	5096,38	10050,00	197,20
8110	Заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	49,84	4049,50	8125,00
8230	Інші заходи громадського порядку та безпеки	16655,79	24500,00	147,10
8240	Заходи та роботи з територіальної оборони	12,04	40,00	332,23
8340	Природоохоронні заходи за рахунок цільових фондів	0,00	0,00	
8710	Резервний фонд місцевого бюджету	0,00	8000,00	
9770	Інші субвенції з місцевого бюджету	13543,54	600,00	4,43
	Всього видатків	944641	838394,5	88,75

Ім'я користувача:
Національної економіки та публічного управління О...

ID перевірки:
1016271764

Дата перевірки:
22.05.2024 01:04:00 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
22.05.2024 01:11:45 EEST

ID користувача:
100005719

Назва документа: Чиж І.В. ЕА-401 дипломна

Кількість сторінок: 55 Кількість слів: 13001 Кількість символів: 101673 Розмір файлу: 336.50 KB ID файлу: 1016061451

10.5% Схожість

Найбільша схожість: 2.27% з Інтернет-джерелом (<http://pd.onu.edu.ua/article/download/234170/232811>)

10.1% Джерела з Інтернету

404

Сторінка 57

2.78% Джерела з Бібліотеки

266

Сторінка 60

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнено

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнено

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

124